

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 2/2556

วันพุธที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 เวลา 13.30 น.

ณ ห้องประชุมไชยวงศ์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กทม.

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายศิริวัฒน์	ขจรประศาสน์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
2. นายฉลอง	เทพวิทักษ์กิจ	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
3. นางอารีย์	โสมวดี	รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
4. ผศ.อิทธิพล	ศรีเสาวลักษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
5. นายอิทธิพงศ์	คุณากรดินทร์	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
6. นายสัจจาวุธ	นาคนิยม	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่ (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
7. นายกิตติพัฒน์	ปณัฐภรณ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
8. นายธนู	บุญเลิศ	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
9. นายปรีชา	มงคลหัตถ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการฐานข้อมูลที่ดินราชพัสดุ (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
10. นายประเทศ	ชอรัญ	ผู้อำนวยการกองนิติการ (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
11. นายชาติชาย	ไชยพิมล	ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุขและพัฒนาเมือง สำนักนโยบายและแผน (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
12. นายวิภูพัฒน์	สถิตยุทธการ	ผู้อำนวยการกลุ่มจำแนกประเภทที่ดิน สำนักเทคโนโลยี การสำรวจและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ

13. นายวุฒิชัย	ชินวงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานเกษตรชลประทานและพื้นที่เร่งรัด (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
14. นายสุริยะ	คำปวง	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนานิคมสหกรณ์ สำนักส่งเสริม และพัฒนาสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
15. นางปิยะรัตน์	บุญเจริญ	หัวหน้ากลุ่มสนับสนุนงานศูนย์พัฒนาสังคม (แทนอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	กรรมการ
16. นายอำนาจ	คชวงศ์	หัวหน้าฝ่ายนิติกรรมและสัญญา กองกฎหมายและที่ดิน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
17. นางวิพร	แววศรีผ่อง	หัวหน้าฝ่ายที่สาธารณะ (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
18. นายกังวาล	เนียมสุวรรณ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายสินเชื่อสถาบัน (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
19. นางสาวพัชราภรณ์	แก้วน้ำใส	นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
20. นายประพันธ์	เทียนวิหาร	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
21. นายเอกวิทย์	สายแก้วเทศ	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
22. นายสมชาย	รอดอยู่	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
23. นายปัญญา	ถ้ำแก้ว	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
24. นายปณิธาน	ตั้งพิทักษ์	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
25. นายวีระชัย	นาควินุลย์วงศ์	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ และเลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	ติตราชการ
2. อธิบดีกรมบัญชีกลาง	ติตราชการ
3. อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน	ติตราชการ
4. อธิบดีกรมป่าไม้	ติตราชการ
5. อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ติตราชการ
6. ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	ติตราชการ
7. ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย	ติตราชการ

8. นายธันวา	จิตต์สงวน	ผู้ทรงคุณวุฒิ
9. นายอำนาจ	ทองเบญญ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
10. นายตระกูล	สว่างอารมณ์	ผู้แทนเกษตรกร

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายประสานพงศ์	วงศ์ใหญ่	ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. นายวันวลิต	ธารไทรทอง	ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. นายนิรันดร์	คลองบางลอบ	ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4. นายกรภัทร	สายสุจริต	ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
5. ม.ล.สุรัชย์	สุประดิษฐ์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก คณะทำงานรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
6. นายสมปอง	อินทร์ทอง	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
7. นายธนู	มีแสงเงิน	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
8. นายศักดิ์ชาย	แก้วศรีนวล	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
9. นายวีรวัฒน์	อำพนนวรรตน์	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
10. นายสุวรรณ	บุราพรนุสรณ์	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ส.ป.ก.
11. นางวรรณนภา	บุญสุข	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.
12. นางพัชรรัตน์	มณีวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.
13. นายสมชาย	ลีสม	ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก.
14. นางสาววิไลลักษณ์	เพชรล้อม	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
15. นางสาวพิมพ์พรรณ	อนันต์เสรี	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการธุรกิจการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
16. นางอดุลลักษณ์	อาศนเลขา	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง ส.ป.ก.
17. นางสาวอมรา	เวชแดง	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
18. นายทองสุข	วงศ์วรรณไพศาล	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุโขทัย
19. นายก่อกิจ	สุทธนารักษ์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด
20. นางสาวเสาวคนธ์	เลาวะยานนท์	ผู้อำนวยการกลุ่มระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่าย รักษาราชการแทนผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ ส.ป.ก.
21. นายศุภชัย	วิเศษสินธุ์	ผู้อำนวยการกลุ่มการพัฒนาทุนหมุนเวียน ส.ป.ก.
22. นางนภัสวรรณ	ก้องเอกภพ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
23. นางอังสนา	สุวัฒน์ทัพพะ	รักษาราชการผู้อำนวยการกลุ่มบริหารสินเชื่อ ส.ป.ก.
24. นางสาวกรุณา	นิยมไทย	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารจัดการที่ดินเอกชน ส.ป.ก.

25. นางปราณี	รัตตะมาน	ผู้อำนวยการกลุ่มประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
26. นางสาวนิษฐิธิมา	จันทร์เขียว	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ส.ป.ก.
27. นายศรีโรจน์	จิรวัดน์จรรยา	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
28. นายวรพงศ์	สาระรัตน์	เจ้าพนักงานประมงอาวุโส ปฏิบัติหน้าที่นิติกร กรมประมง
29. นางสาวแกมแก้ว	คงเชื่อนาค	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
30. นายศิริโรจน์	ไมตรีจิต	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ ช่วยราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
31. นางสาวฐิติชญาณ์	ธีรชญาณ์วัฒน์	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
32. นายศรัณยุทธ	พรหมนิมิตร	กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
33. นายวิจิตร	เพชรอินทร์	ประธานกรรมการสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินปึงสามพัน จำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์
34. นายถาวร	ฤทธิธณ	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินชุมพลบุรี จำกัด จังหวัดสุรินทร์
35. นายสิทธิพงษ์	โต๊ะดอนทอง	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินขามเฒ่าบุรีรัมย์ จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร
36. นายบุญเลิศ	ชูเมือง	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินกองทุนสวนยาง ส.ป.ก.บ้านควนตอ จำกัด จังหวัดตรัง
37. นายชัยยา	บุญอ้อย	เจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินปึงสามพัน จำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์
38. นายคมสัน	ชาญวลีชล	เจ้าหน้าที่ บริษัท สินธพันธ์ จำกัด
39. นางปาริชาติ	รัตนมนตรี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.เพชรบูรณ์
40. นางวสา	สวयरูป	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.สุรินทร์
41. นายพีระ	เอียดตรง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ตรัง
42. นายเชษฐพงศ์	दानบุญเรือง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน
43. นางสาวนงนุช	คำพองเพชร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.กำแพงเพชร
44. นายสุรัช	อาจวงษา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
45. นายศิลา	ละเกท	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
46. นายณรงค์	อรชร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
47. นายเทพรัตน์	วงศ์เจริญวนกิจ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
48. นางสาวจารุวรรณ	คำคง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
49. นางสาวสกุลวดี	สุขอนันต์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
50. นางสาวสุธาทิพย์	ขุนฉาย	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

51. นางสาววิไลวรรณ	เกตแก้ว	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
52. นางสาวอุมาพร	ลักษณวิจารณ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
53. นายพูลเกียรติ	ตันติรัตนเกตุ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
54. นางสาวรัตนา	ไทยสมศรี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
55. นางสาวพิมพ์นิภา	ตันติ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
56. นายสุขุม	หวังพระธรรม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
57. นางสาวมินันยา	กองพิมพ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
58. นายวาทีต	สอิ่งทอง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
59. นางสาวจิตติกาญจน์	ชนะสัตย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
60. นายเฉลิมชัย	รัตนพิเศษ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
61. นายชนานนท์	ไพบูลย์วรชาติ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา 13.30 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบ พร้อมมอบนโยบายให้ ส.ป.ก. ดำเนินการ ดังนี้

1. การเพิ่มมูลค่าที่ดิน ส.ป.ก. มีหน้าที่หลักในการจัดหาที่ดิน เพื่อจัดให้ผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกิน รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาให้เกษตรกรเข้าสู่แหล่งทุน จึงได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงเพื่อความร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ในการปล่อยสินเชื่อให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จะทำให้เกษตรกรที่ได้รับ ส.ป.ก.4-01 สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย โดยใช้ราคาประเมินของกรมธนารักษ์เป็นหลัก ในการพิจารณาการจัดสรรเงินทุนเพื่อทำการเกษตร ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาให้เกษตรกรที่ไม่มีเงินทุนในการทำเกษตรได้มีเงินลงทุนทำการเกษตรตามนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้แนะนำและส่งเสริม โดยเฉพาะการจัดโซนนิ่งพื้นที่เกษตรกรจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น และเป็นการเพิ่มมูลค่าที่ดินของ ส.ป.ก. ส่งผลให้เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดิน มีความหวังแทนที่ดิน

2. การนำที่ดินของ ส.ป.ก. ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ หรือให้เช่าและซื้อขาย ขณะนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีมาตรการที่เคร่งครัดในการดำเนินการเรื่องนี้ กล่าวคือ คณะกรรมการได้อนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์ โดยในเบื้องต้นจะตรวจสอบจากแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมและแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศเป็นหลักในพื้นที่แต่ละจังหวัด แล้วให้ ส.ป.ก.จังหวัดเข้าไปตรวจสอบ ซึ่งจะมีการดำเนินการอย่างเข้มข้น คณะอนุกรรมการฯ จะมีการติดตามอย่างใกล้ชิดมากขึ้น และเดินทางไปดูพื้นที่ ส.ป.ก. ในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดเบื้องต้น หากมีการใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์ก็จะเข้าไปตรวจสอบอย่างจริงจัง และนำที่ดินคืนมาจัดให้กับเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกินที่ขึ้นทะเบียนต่อไป

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอให้ที่ประชุมทราบว่ายภายใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ส.ป.ก. ได้ไปชี้แจงต่อคณะกรรมการพิจารณา เรื่องงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2557 ทั้งในส่วนของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ซึ่งได้ชี้แจงตามแนวทางที่ประธานคณะกรรมการฯ ได้ให้นโยบาย โดย ส.ป.ก. ถูกตั้งข้อสังเกตว่าที่ดินของ ส.ป.ก. มีการซื้อขายมาก ส.ป.ก. จึงได้พยายามผลักดันให้มีการรักษาที่ดิน เพื่อการเกษตรให้มากที่สุด โดยใช้วิธีการที่เคยนำเสนอคณะกรรมการฯ ทราบแล้วในการประชุมครั้งที่ผ่านๆ มา สำหรับการใช้อำนาจหน้าที่ของ ส.ป.ก. ในการซื้อขายที่ดินและภาพถ่ายทางอากาศเป็นการตรวจสอบเบื้องต้น เพื่อให้ทราบว่ามีการใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์และจะได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบในเชิงพื้นที่ ซึ่งอาจมีการขออนุญาตใช้ที่ดินอย่างถูกต้อง แต่ถ้าพบว่ามีการกระทำผิดก็จะดำเนินการอย่างจริงจัง ซึ่ง ส.ป.ก. ไม่สามารถให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ไปตรวจสอบพื้นที่ได้ทั่วประเทศ เนื่องจากจะต้องใช้บุคลากรจำนวนมากและงบประมาณค่อนข้างสูง และจะต้องใช้เวลาค่อนข้างนานกว่าจะทราบผล ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยในการป้องปรามการซื้อขายที่ดินของ ส.ป.ก. และจะทำให้การใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์ลดลง ทั้งนี้ ส.ป.ก. ขอขอบคุณรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์) ที่เป็นประธานในการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง ส.ป.ก. และ ธ.ก.ส. ในการเพิ่มมูลค่าที่ดินของ ส.ป.ก. โดยให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ดีขึ้นกว่าเดิมและมีช่องทางมากขึ้น ทั้งนี้ จากการตรวจสอบข้อมูลทราบว่าปัจจุบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ประมาณ 400,000 กว่าราย ซึ่งเมื่อเทียบกับเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดิน 2.5 ล้านรายแล้ว เห็นว่า มีสัดส่วนน้อยมาก

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2556 วันที่ 1 มีนาคม 2556

เลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2556 วันที่ 1 มีนาคม 2556 ให้คณะกรรมการพิจารณาแล้ว ตามหนังสือ ที่ กษ 1210/ว 262 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2556 ปรากฏว่าไม่มีกรรมการท่านใดขอแก้ไข

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2556 วันที่ 1 มีนาคม 2556 โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การอนุมัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่จังหวัดนครพนมตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค

ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจง ดังนี้

1. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2552 เห็นชอบในหลักการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค จำนวน 1,889 ราย โดยมอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ด้วยการจัดซื้อที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค จำนวน 1,889 รายๆ ละไม่เกิน 15 ไร่ รวม 28,335 ไร่ ราคาไม่เกิน ไร่ละ 60,000 บาท รวมเป็นเงิน 1,700,100,000 บาท เพื่อนำมาจัดให้เกษตรกรเช่าซื้อ กำหนดระยะเวลาตามสัญญา 25 ปี โดยปลอดดอกเบี้ยในระยะเวลา 5 ปีแรก เริ่มชำระหนี้ในปีที่ 6-25 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ของราคาที่ดินที่จัดซื้อ

2. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2552 เห็นชอบให้ออกระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดหาที่ดินและจัดที่ดินให้แก่กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2552 และระเบียบดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 75 ง วันที่ 27 พฤษภาคม 2552 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม 2552 เป็นต้นไป

3. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 2/2553 เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2553 อนุมัติให้แก้ไขระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดหาที่ดินและจัดที่ดินให้แก่กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2552 ข้อ 13 และระเบียบดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนพิเศษ 94 ง วันที่ 4 สิงหาคม 2553 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม 2553 เป็นต้นไป

ข้อเท็จจริง

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครพนม (ส.ป.ก. นครพนม) ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดหาที่ดินและจัดที่ดินให้แก่กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2552 และได้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครพนม (คปจ.) ให้ความเห็นชอบแผนการจัดซื้อที่ดินตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดหาที่ดินฯ ข้อ 15 ดังนี้

1. การประชุม คปจ.นครพนม ครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้ให้ความเห็นชอบแผนการจัดซื้อที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 2 ราย 2 แปลง เนื้อที่ 25-0-00 ไร่ ที่ดินตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลวังยาง อำเภอวังยาง และตำบลหนองสังข์ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

2. การประชุม คปจ.นครพนม ครั้งที่ 2/2556 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2556 ได้ให้ความเห็นชอบแผนการจัดซื้อที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 2 ราย 2 แปลง เนื้อที่ 55-3-21 ไร่ ที่ดินตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลวังยาง อำเภอวังยาง และตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม

ข้อกฎหมาย

1. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

มาตรา 19 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุม การบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(2) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 25 การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดิน ตามมาตรา 29 และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือ เช่าซื้อตามมาตรา 30

ฯลฯ

มาตรา 25 การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้ตราเป็นพระราช กฤษฎีกาในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงเขต และระบุท้องที่ที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน แนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย แผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดเขต ที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จะต้องถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ในเขตท้องที่อำเภอ ที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อย ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ หรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ตลอดจน ที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลัง ในกรณีที่ถือเขต ของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

ฯลฯ

มาตรา 29 ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ที่ดินบริเวณใดสมควร ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินได้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ในการจัดซื้อที่ดินตามมาตรานี้ ถ้าเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายที่ดินของตนให้ทั้งหมด ก็ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อได้

2. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดหาที่ดินและจัดที่ดินให้แก่ กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2552

ข้อ 15 ให้ ส.ป.ก. จังหวัด นำเสนอ คปจ. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการจัดซื้อที่ดิน ตามที่คณะอนุกรรมการนำเสนอ

ข้อ 18 ส.ป.ก. รวบรวมข้อมูลจัดทำแผนงานและงบประมาณจาก ส.ป.ก.จังหวัด นำเสนอ คปก. พิจารณานุมัติ

ข้อ 19 ให้ ส.ป.ก. จังหวัด นำแผนงานและงบประมาณที่ คปก. นุมัติตามข้อ 18 เสนอ คปจ. เพื่อพิจารณานุมัติการจัดซื้อที่ดินตามหลักเกณฑ์ในข้อ 13 แล้วดำเนินการจัดซื้อที่ดินต่อไป

กรณีท้องที่ใดยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก. เสนอตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ให้ดำเนินการทำสัญญาซื้อขายที่ดินต่อไปได้และให้ระบุเงื่อนไขดังกล่าวไว้ในสัญญาจะซื้อจะขายด้วยต่อไป

ความเห็น ส.ป.ก.

ที่ดินจำนวน 4 แปลง เนื้อที่ 80-3-21 ไร่ ตามที่ คปจ. นครพนม ได้ให้ความเห็นชอบแผนการจัดซื้อที่ดินนั้น เป็นที่ดินที่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณานุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดิน เฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ จำนวน 4 แปลง เนื้อที่ 80-3-21 ไร่ ท้องที่ตำบลวังยาง อำเภอวังยาง ตำบลหนองสังข์ อำเภอนาแก และตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อ.น.ม.ต.

เรื่องที่ 3.2 การอนุมัติปรับหลักเกณฑ์การชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อ โดยให้จ่ายเป็นเงินสดทั้งหมด

ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจง ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 35 วรรคหนึ่ง ระบุว่า “การชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้จ่ายเป็นเงินสด หรือเงินสดและพันธบัตรของรัฐบาล ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา” วรรคสาม “ให้กระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี มีอำนาจออกพันธบัตรเพื่อชำระราคาหรือค่าทดแทน..... และมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาไถ่ถอน เงื่อนไข และวิธีการในการออกพันธบัตรของรัฐบาล ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา” และวรรคสี่ “พันธบัตร ตามวรรคสาม เมื่อครบกำหนดชำระให้ชำระจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม”

2. พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคา และค่าทดแทนที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520 กำหนดให้การชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ที่จัดซื้อ สำหรับจำนวนเงิน 100,000.-บาทแรก ให้จ่ายเป็นเงินสดทั้งหมด ส่วนที่เกิน 100,000.-บาทขึ้นไป ให้จ่ายเป็นเงินสัณยยะ 25 และจ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาล ร้อยละ 75

กระทรวงการคลัง ได้ออก “พันธบัตรการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ให้ ส.ป.ก. เตรียมไว้ ชำระราคาที่ดินที่จัดซื้อ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2528 เป็นมูลค่าพันธบัตรรัฐบาล รวม 400 ล้านบาท โดยได้ทยอย ออกเป็นงวดๆ รวม 4 งวด งวดละ 100 ล้านบาท กำหนดระยะเวลาไถ่ถอน 10 ปี

3. การจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินฯ ส.ป.ก. จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ชำระราคาที่ดิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2538 เนื้อที่ที่จัดซื้อ จำนวน 428,797 ไร่ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,414.87 ล้านบาท โดยได้จ่าย เป็นเงินสด 1,030.34 ล้านบาท และจ่ายเป็นพันธบัตรรัฐบาล 384.53 ล้านบาท คงเหลือพันธบัตรรัฐบาล งวดที่ 4 ซึ่งครบกำหนดไถ่ถอนในปี 2538 แล้ว แต่จ่ายไม่หมดต้องคืนธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) คิดเป็นมูลค่า 15.47 ล้านบาท ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 ส.ป.ก. ได้ดำเนินการเพื่อขอออกพันธบัตรรัฐบาล งวดที่ 5 สำหรับชำระราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. จะจัดซื้อในปีต่อไป แต่กระทรวงการคลัง มีความเห็นว่า ไม่เหมาะสมที่จะออกพันธบัตรรัฐบาลให้ ส.ป.ก. อีก เพราะ ส.ป.ก. ไม่มีการชำระราคาที่ดินเป็นพันธบัตร รัฐบาลเลย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2536 ถึงปี พ.ศ. 2539 และประกอบกับการออกพันธบัตรรัฐบาลในระยะหลัง จะมีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก การออกพันธบัตรรัฐบาลให้ ส.ป.ก. เพียงเล็กน้อยไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ดังนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ส.ป.ก. จึงไม่มีการออกพันธบัตรรัฐบาลเตรียมไว้เพื่อการชำระราคาที่ดินตามที่กำหนดใน พระราชกฤษฎีกา ฯ

4. เนื่องจากราคาที่ดินที่จัดซื้อมีแนวโน้มสูงขึ้น เจ้าของที่ดินที่มีที่ดินขนาดใหญ่ จึงไม่ต้องการ ขายที่ดินให้ ส.ป.ก. เพราะนอกจากจะต้องขายในราคาต่ำกว่าท้องตลาดแล้ว ยังต้องรับชำระราคาที่ดินเป็น พันธบัตรรัฐบาลด้วย ในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 1/2535 วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2535 จึงได้มีมติเห็นสมควรคงหลักเกณฑ์การชำระราคาที่ดินในส่วนของเงินสด และพันธบัตร รัฐบาลไว้ตามเดิม แต่ในส่วนของการจ่ายเงินสดครั้งแรกให้ปรับจำนวนสูงขึ้นเป็น 8 ล้านบาท และได้มีการแก้ไข พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 ซึ่งกำหนดให้การชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อ จำนวนเงิน 8 ล้านบาทแรก ให้จ่ายเป็นเงินสดทั้งหมด ส่วนที่ราคาเกิน 8 ล้านบาทขึ้นไป ให้จ่ายเป็นเงินสด ร้อยละ 25 และจ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาล ร้อยละ 75

ข้อเท็จจริง

1. นับตั้งแต่พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทน ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 2) ที่แก้ไขเมื่อปี พ.ศ. 2536 มีผลใช้บังคับ ถึงแม้ว่าที่ดิน

จะมีราคาสูงขึ้นเรื่อยๆ ตามภาวะเศรษฐกิจ แต่ ส.ป.ก. ก็จัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินฯ ได้ในราคาไม่เกินกว่าแปลงละ 8 ล้านบาทมาโดยตลอด เพราะซื้อได้แต่ที่ดินแปลงเล็กๆ เจ้าของที่ดินแปลงใหญ่ที่ราคาที่ดินเกินกว่าแปลงละ 8 ล้านบาท ไม่ต้องการรับชำระราคาที่ดินเป็นพันธบัตรรัฐบาล จึงไม่ขายที่ดินให้ ส.ป.ก. ซึ่งจนถึงปัจจุบัน ส.ป.ก. มีการจัดซื้อที่ดินในราคาเกินกว่าแปลงละ 8 ล้านบาท เพียงแปลงเดียวในปี พ.ศ. 2543 ที่จังหวัดพะเยา แต่เนื่องจาก ส.ป.ก. ไม่มีพันธบัตรรัฐบาลที่จะขายให้กับเจ้าของที่ดิน จึงได้ประสานงานกับกระทรวงการคลังอีกครั้งหนึ่ง เพื่อขออนุญาตพันธบัตรการปฏิรูปที่ดินฯ วงดใหม่ให้ ส.ป.ก. สำหรับจ่ายเป็นค่าที่ดินในการจัดซื้อที่ดิน และเพื่อนำไปชำระราคาที่ดินให้เจ้าของที่ดินที่ค้างอยู่ให้ถูกต้องตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาฯ

2. กระทรวงการคลังได้จัดให้มีการประชุมร่วมระหว่าง ผู้แทน ส.ป.ก. สำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง ธปท. และสำนักบริหารหนี้สาธารณะ ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นว่า จำนวนพันธบัตรรัฐบาลที่ ส.ป.ก. มีความจำเป็นต้องใช้มีจำนวนน้อยมาก ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ จึงมีมติเห็นควรให้ ส.ป.ก. ไปพิจารณาซื้อพันธบัตรรัฐบาลในตลาดรอง (ตลาดที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ที่ได้ผ่านการเสนอขายในตลาดแรกมาแล้ว) แทนการให้กระทรวงการคลังออกพันธบัตรการปฏิรูปที่ดินฯ ซึ่งการซื้อพันธบัตรรัฐบาลในตลาดรอง ส.ป.ก. อาจต้องจ่ายเงินเป็นจำนวนที่สูงกว่าหรือต่ำกว่า ราคาตามมูลค่าของพันธบัตรรัฐบาลที่ตราไว้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับราคาตลาดในขณะที่จัดซื้อ (พันธบัตรรัฐบาลที่ซื้อขายในตลาดจะมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา ไม่สามารถกำหนดราคาดแน่นอนได้จนกว่าจะได้มีการตกลงซื้อขาย และกำหนดวันชำระเงินแน่นอนแล้ว) โดยสำนักบริหารหนี้สาธารณะ และ ธปท. ได้ช่วยประสานกับสถาบันการเงิน เพื่อเลือกซื้อพันธบัตรรัฐบาลที่เหมาะสมที่สุด โดยให้ประโยชน์กับทั้งเจ้าของที่ดินและทางราชการให้มากที่สุด และ ส.ป.ก. ก็ต้องใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ชำระเป็นส่วนต่างของราคาตลาดกับราคาพันธบัตรรัฐบาลที่ตราไว้ด้วย

3. นับตั้งแต่ปี 2520-2554 ส.ป.ก. ได้จัดซื้อที่ดินแล้ว จำนวน 35 จังหวัด รวมเนื้อที่ 434,452 ไร่ และปัจจุบัน ส.ป.ก. ได้มีนโยบายที่จะเร่งรัดการจัดซื้อที่ดิน เพื่อจัดที่ดินให้ผู้ไร้ที่ดินทำกินที่ขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. จำนวน 370,676 ราย ในพื้นที่ 66 จังหวัด ซึ่ง ส.ป.ก. ได้นำเสนอคณะกรรมการฯ รับทราบแล้ว ในการประชุม คปก. ครั้งที่ 4/2553 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2553 และการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 3/2555 วันที่ 27 ธันวาคม 2555 ได้อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ จำนวน 3,200 ล้านบาท ซึ่งเป็นการอนุมัติแผนจัดซื้อที่ดิน ในปี 2556 จำนวน 2,000 ล้านบาท และคาดว่าจะจัดซื้อที่ดินได้ จำนวน 36,000 ไร่

ระเบียบ มติ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

มาตรา 35 การชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อตามพระราชบัญญัตินี้ ให้จ่ายเป็นเงินสด หรือเงินสดและพันธบัตรของรัฐบาลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา การชำระค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืน ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้จ่ายเป็นเงินสดส่วนหนึ่ง และส่วนที่เหลือให้จ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาล ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ให้กระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี มีอำนาจออกพันธบัตรเพื่อชำระราคา หรือค่าทดแทนตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง และมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาไถ่ถอน เงื่อนไข และวิธีการในการออกพันธบัตร ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พันธบัตรตามวรรคสามเมื่อครบกำหนดชำระให้ชำระจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2. พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536

มาตรา 3 การชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อ ให้จ่ายเป็นเงินสดหรือเงินสด และพันธบัตรของรัฐบาล ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อซึ่งมีราคาไม่เกินแปดล้านบาท ให้จ่ายเป็นเงินสด ทั้งหมด

(2) ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อซึ่งมีราคาเกินแปดล้านบาทขึ้นไป สำหรับจำนวนเงิน แปดล้านบาทแรกให้จ่ายตาม (1) ส่วนที่เกินแปดล้านบาทให้จ่ายเป็นเงินสดร้อยละสิบห้าและจ่ายเป็น พันธบัตรของรัฐบาลร้อยละเจ็ดสิบห้า เว้นแต่ในกรณีส่วนที่จะต้องจ่ายเป็นพันธบัตรรัฐบาลมีจำนวนต่ำกว่า หนึ่งหมื่นบาท ให้จ่ายเป็นเงินสด

ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ 2/2556 วันที่ 30 เมษายน 2556 มีมติเห็นชอบในหลักการ ปรับหลักเกณฑ์การชำระราคาที่ดินที่จัดซื้อ โดยจ่ายเป็นเงินสดได้ทั้งหมด แต่ให้นำความเห็นของผู้แทน กรมประมง ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการฯ ที่ได้ให้ความเห็นว่า “การชำระราคาที่ดินที่จัดซื้อ ควรคำนึงถึง กรณีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่มีเงินสดหมุนเวียนเพียงพอในการจ่ายค่าที่ดิน อาจมีความจำเป็นต้องจ่ายเงินเป็นพันธบัตรด้วย” เพื่อประกอบการนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา

ความเห็นของ ส.ป.ก.

1. การที่ ส.ป.ก. ต้องชำระราคาที่ดินเป็นพันธบัตรรัฐบาล โดยการจัดหาพันธบัตรรัฐบาล ในตลาดรอง เป็นเรื่องยุ่งยากต้องใช้เวลา และต้องขอความร่วมมือกับหลายหน่วยงาน อีกทั้ง ส.ป.ก.

ต้องรับภาระส่วนต่างของราคาพันธบัตรรัฐบาลกับราคาตลาด อีกทั้งต้องรับภาระในการจ่ายดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล

2. ปัจจุบันประชากรของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ที่ดินของประเทศไทยไม่ได้เพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้ความต้องการที่ดิน ทั้งที่ดินเพื่อการเกษตร เพื่อการพาณิชย์และอุตสาหกรรม ตลอดจนที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับกรมธนารักษ์ได้ปรับราคาประเมินที่ดินหลายครั้งทำให้ราคาที่ดินปรับตัวสูงขึ้นมาก โอกาสที่ ส.ป.ก. จะต้องจัดซื้อที่ดินในราคาเกินกว่าแปลงละ 8 ล้านบาทมีมากขึ้น การจ่ายเป็นพันธบัตรรัฐบาลไม่เป็นการจูงใจให้เจ้าของที่ดินขายที่ดิน ให้ ส.ป.ก. โดยเฉพาะการจัดซื้อที่ดินแปลงใหญ่เพื่อนำมาจัดให้เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินทำกิน

3. ในขณะนี้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีสภาพคล่องสูงขึ้น เพียงพอจะชำระราคาที่ดินเป็นเงินสดได้ทั้งจำนวน และในปีงบประมาณ 2556 คณะกรรมการฯ ได้อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อการจัดซื้อที่ดิน วงเงิน 2,000 ล้านบาท

4. การชำระราคาที่ดินที่จัดซื้อ ตามที่กำหนดใน มาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 นั้น ส.ป.ก. สามารถเสนอหลักเกณฑ์และวิธีการขอกำหนดเป็นพระราชกฤษฎีกาได้ว่าจะชำระราคาที่ดินที่จัดซื้อ โดยจ่ายเป็นเงินสดทั้งจำนวน หรือจะจ่ายเป็นเงินสดส่วนหนึ่งกับพันธบัตรของรัฐบาลอีกส่วนหนึ่ง

ดังนั้น เพื่อเป็นการจูงใจให้เจ้าของที่ดินเสนอขายที่ดินให้กับ ส.ป.ก. เพื่อนำมาจัดให้กับผู้ยากไร้ที่ขึ้นทะเบียนไว้ดังกล่าวข้างต้น ส.ป.ก. จึงเห็นควรจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อชำระราคาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. จัดซื้อเป็นเงินสดทั้งหมด โดยนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อขอแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

ประเด็นที่น่าเสนอ

ขออนุมัติหลักการให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาอนุมัติแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ โดยให้จ่ายเป็นเงินสดทั้งหมด

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ

รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ให้ความเห็นว่า เห็นด้วยกับความเห็นของผู้แทนกรมประมงที่ได้ตั้งข้อสังเกตในคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพราะในปัจจุบัน ส.ป.ก. มีเงินสดเพียงพอ แต่ในระยะอันใกล้ เมื่อซื้อที่ดินมากขึ้นเงินสดจะลดน้อยลง และความจำเป็นในการใช้พันธบัตรรัฐบาลจะมีมากขึ้น ซึ่งจะไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงว่า

รัฐบาลจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาที่ดินให้กับผู้ไร้ที่ดินทำกิน จึงเสนอให้ยังคงมีพันธบัตรรัฐบาลเป็นทางเลือก ไม่ควรใช้เงินสดอย่างเดียว

ผู้แทนกรมประมง (นายประเทศ ขอรักษ์) ได้เสนอความเห็น ว่า ตาม พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ มาตรา 35 ซึ่งเป็นกฎหมายหลัก ได้กำหนดว่าการชำระราคาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ ให้ชำระเป็นเงินสด หรือเงินสดและพันธบัตรรัฐบาล หากคณะกรรมการฯ จะมีมติให้ปรับแก้ไขพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ชำระ เฉพาะเงินสดอย่างเดียว เห็นว่าจะไม่สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงขอเสนอให้ยังคง พันธบัตรรัฐบาลไว้ตามเดิมก่อน

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายอิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์) ได้เสนอความเห็น ว่า เจตนารมณ์ที่กฎหมาย ให้มีพันธบัตรรัฐบาล เนื่องจากเกรงว่าการจ่ายเงินสดทั้งหมดจะทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ จึงต้องมีการจ่าย เป็นพันธบัตรรัฐบาล เป็นการเลียนแบบของประเทศไต้หวัน ซึ่งเจ้าของที่ดินที่ได้รับพันธบัตรรัฐบาล ก็อาจ นำไปซื้อหุ้นของรัฐวิสาหกิจแทน สำหรับการพิจารณาครั้งนี้มีกรรมการหลายท่านเห็นด้วยให้คงพันธบัตร รัฐบาลไว้ จึงขอเสนอให้เพิ่มวงเงินสดในการชำระราคาที่ดินจากเดิม 8 ล้านบาท เป็น 20 หรือ 50 ล้านบาท ถ้าวงเงินเกินกว่านั้นให้จ่ายเป็นพันธบัตรรัฐบาล หากอนาคตเกิดภาวะเงินเฟ้อก็ปรับลดเงินสดลง แต่ต้องหา เหตุผลมาสนับสนุนว่าทำไมจึงต้องมีการเพิ่มวงเงินสดเป็น 20-50 ล้านบาท

ผู้แทนกรมที่ดิน (นายธนู บุญเลิศ) ได้เสนอความเห็น ว่า เห็นด้วยกับฝ่ายเลขานุการฯ ว่า ควรชำระราคาที่ดินเป็นเงินสด เพราะที่ดินเป็นทรัพยากรคงที่ ภาคเอกชนที่ลงทุนมีการกว้านซื้อที่ดินมากขึ้น เมื่อตกลงทำสัญญาซื้อขายเพียง 2-3 เดือน ก็โอนที่ดินเรียบร้อยแล้ว แต่ ส.ป.ก. มีขั้นตอนยุ่งยากและ ใช้เวลามากจะทำให้วัตถุประสงค์ของ ส.ป.ก. ในการจัดหาที่ดินให้ผู้ไร้ที่ดินทำกินไม่สามารถดำเนินการได้ จึงเห็นว่าเพื่อความคล่องตัวควรจ่ายเป็นเงินสดทั้งหมด

ผู้แทนเกษตรกร (นายเอกวิทย์ สายแก้วเทศ) ได้เสนอความเห็น ว่า เห็นด้วยที่จะให้ชำระ ราคาที่ดินเป็นเงินสดอย่างเดียว การคงพันธบัตรรัฐบาลจะเป็นภาระในวันข้างหน้า การจ่ายเงินสดจะทำให้ การซื้อขายที่ดิน การโอนและการแบ่งแปลงง่ายขึ้น เพื่อความสะดวกในการดำเนินงานของ ส.ป.ก. และเห็นด้วย กับผู้แทนกรมที่ดินที่เสนอให้จ่ายค่าที่ดินเป็นเงินสดทั้งหมด

ผู้แทนกรมชลประทาน (นายอำนาจ คชวงศ์) ได้เสนอความเห็น ว่า เกษตรกรอยากได้ เป็นเงินสดทั้งหมด แต่โดยหลักของกฎหมายปฏิรูปที่ดิน กำหนดให้การจ่ายค่าที่ดินเป็นเงินสดและพันธบัตร รัฐบาล ถ้าคณะกรรมการฯ ปรับเป็นเงินสดอย่างเดียวจะขัดกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่แท้จริงหรือไม่ ถ้าจะ เพิ่มเงินตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการปรับเพิ่มวงเงินสด น่าจะสอดคล้องกับนโยบายตามที่กฎหมาย กำหนด การที่คณะกรรมการจะตัดพันธบัตรรัฐบาลออก แต่ยังไม่แก้กฎหมายหลักไม่น่าถูกต้อง

ความเห็นของฝ่ายเลขานุการฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้สรุปว่า คณะกรรมการมีความเห็นเป็น 2 ส่วน คือ

1. ชำระราคาค่าที่ดินเป็นเงินสดทั้งหมด
2. ยังคงการชำระราคาค่าที่ดินเป็นพันธบัตรรัฐบาลไว้เป็นช่องทางเลือก

ในการพิจารณาของคณะกรรมการฯ การเปิดช่องทางการชำระเงินทั้ง 2 ช่องทาง สามารถทำได้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ซื้อและผู้ขาย หรือ ส.ป.ก. อาจมีข้อจำกัดในกรณีที่ ส.ป.ก. ไม่มีเงิน และผู้ขายยังประสงค์ที่จะขายที่ดินให้ ส.ป.ก. และยอมรับการชำระเป็นเงินสดส่วนหนึ่งและพันธบัตรรัฐบาลส่วนหนึ่ง หรือในอนาคตเงินสดในกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ลดลง แต่มีความจำเป็นต้องซื้อที่ดิน ซึ่งต้องใช้เงินจำนวนมาก คณะกรรมการฯ ก็ต้องมาวางแผนการออกพันธบัตรรัฐบาลเพื่อซื้อที่ดินโดยไม่ต้องแก้ไขกฎหมายใหม่

มติคณะกรรมการ เห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นเงินสด โดยไม่กำหนดวงเงิน แต่ให้พิจารณาจากสภาพคล่องของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่มีอยู่และสามารถรองรับการจัดซื้อที่ดินได้ เป็นแนวทางดำเนินการ ทั้งนี้ ให้กำหนดเงื่อนไขว่าในกรณีปริมาณที่ดินที่เสนอขายยังมีจำนวนมาก และ ส.ป.ก. ไม่มีเงินสดหมุนเวียนมากพอที่จะชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อ เพื่อนำที่ดินมาจัดให้กับผู้ยากไร้ได้ ให้ ส.ป.ก. เสนอ กระทรวงการคลัง เพื่อขออนุมัติออกพันธบัตรรัฐบาล โดยกำหนดเงื่อนไขระยะเวลาในการไถ่ถอนนานพอสมควร เพื่อนำมาชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ และให้ ส.ป.ก. เร่งรัดการจัดที่ดินให้เกษตรกรเช่า เช่าซื้อโดยเร็ว เพื่อนำรายได้ไปชำระค่าดอกเบี้ยพันธบัตรในแต่ละปี トラバจนเมื่อพันธบัตรครบกำหนดระยะให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ดำเนินการไถ่ถอนพันธบัตรฯ ต่อไป

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติโครงการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน กุ้ยมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจ จำนวน 10 สหกรณ์ 6 จังหวัด จำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 34.50 ล้านบาท (สามสิบสี่ล้านบาทถ้วน)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ตามที่ได้นำเสนอระเบียบวาระที่ 3.3 เรื่องสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินศรีสะเกษ จำกัด จังหวัดสุโขทัย กุ้ยมเงินเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 5,000,000 บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) นั้น ฝ่ายเลขานุการฯ เห็นว่า เนื่องจากได้มีสหกรณ์ขอกู้เงินที่ผ่านความเห็นชอบโครงการจากคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.ค.) อีกจำนวน 9 สหกรณ์ 5 จังหวัด จึงขอปรับเปลี่ยนวาระเสนอสหกรณ์ในวาระเรื่องที่ 3.3 ซึ่งจะรวมเป็นสหกรณ์ที่นำเสนอให้คณะกรรมการฯ พิจารณารวม 10 สหกรณ์ 6 จังหวัด โดยขอเสนอรายละเอียดในคราวเดียวกัน ดังนี้

1. นับแต่ได้มีการจัดตั้ง ส.ป.ก. ตั้งแต่ปี 2518 เป็นต้นมา ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามภารกิจหลัก คือ การจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ปัจจุบันรวม 71 จังหวัด และในอนาคตจะเพิ่มจังหวัดอ่างทอง ที่คณะกรรมการฯ ได้มีการอนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่ได้รับอนุมัติให้จัดซื้อ ซึ่งจะรวมเป็น

72 จังหวัด ทั้งนี้ ในการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. นับแต่เริ่มต้น ส.ป.ก. ได้มีนโยบายส่งเสริมให้เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดิน รวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สำหรับภาระหน้าที่หลักในการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ ได้แก่

1. ธุรกิจบริการสินเชื่อแก่สมาชิก
2. ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้แก่สมาชิก
3. ธุรกิจรวบรวมผลผลิตของสมาชิกเพื่อจำหน่าย
4. ธุรกิจรับฝากเงิน
5. ธุรกิจบริการ

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ฯ ที่ผ่านมาในระยะเริ่มแรก เงินทุนส่วนใหญ่มาจากทุนเรือนหุ้นที่สมาชิกได้จ่ายในแต่ละปี และเงินฝากของสมาชิก ซึ่งไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินธุรกิจ ส.ป.ก. จึงได้ให้การสนับสนุน โดยให้สหกรณ์ฯ กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจและช่วยเหลือสมาชิกของสหกรณ์ฯ ตลอดมา ปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินที่จดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ฯ มีจำนวน 150 สหกรณ์ แต่ไม่ได้ดำเนินธุรกิจ 10 สหกรณ์ คงเหลือสหกรณ์ฯ ที่ดำเนินธุรกิจ จำนวน 140 สหกรณ์ โดยแบ่งเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก จำนวน 36 สหกรณ์ ขนาดใหญ่ จำนวน 77 สหกรณ์ ขนาดกลาง จำนวน 32 สหกรณ์ และขนาดเล็ก จำนวน 5 สหกรณ์

2. เนื่องจากมีสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน (สกป.) จำนวน 10 สหกรณ์ 6 จังหวัด ได้จัดทำโครงการขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ฯ จำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 34.50 ล้านบาท (สามสิบสี่ล้านบาทถ้วน) ดังนี้

จังหวัด	สหกรณ์ที่ขอกู้	จำนวนสมาชิกปัจจุบัน (คน)	ทุนดำเนินงาน	โครงการขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	คำขอกู้ยืม		
					จำนวนเงิน	ระยะเวลา	
						ปี	การชำระคืน
	รวมทั้งสิ้น				34.50		
สุโขทัย	1. สกป.ศรีลักษณ์ จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2523	2,660	93.83	โครงการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	5.00	5	ปีที่ 1-5 ปีละ 1.00 ลบ.
ร้อยเอ็ด	2. สกป.สุวรรณภูมิหนึ่ง จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2522	650	59.05	โครงการรวบรวมผลผลิต ทางการเกษตรจากสมาชิก	3.00	1	
	3. สกป.สุวรรณภูมิสอง จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2522	687	82.10	โครงการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (ปุ๋ยเคมี เมล็ดพันธุ์ข้าวมะลิ 105)	3.00	1	
	4. สกป.สุวรรณภูมิสาม จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2522	537	44.19	โครงการจัดหาสินค้าปุ๋ย มาจำหน่าย	5.00	1	

จังหวัด	สหกรณ์ที่ขอกู้	จำนวนสมาชิกปัจจุบัน (คน)	ทุนดำเนินงาน	โครงการขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	คำขอกู้ยืม		
					จำนวนเงิน	ระยะเวลา	
						ปี	การชำระคืน
ร้อยเอ็ด	5. สกป.สุวรรณภูมิสี จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2524	632	57.19	โครงการรวบรวมผลผลิต (ข้าวเปลือก)	5.00	1	
	6. สกป.สุวรรณภูมิห้า จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2525	1,072	64.50	โครงการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	3.00	1	
ตรัง	7. สหกรณ์กองทุนสวนยาง ส.ป.ก.บ้านควนตอ จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2538	290	3.34	โครงการผลิตและแปรรูปปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอัดเม็ด	1.00	4	ปีที่ 1-4 ปีละ 0.25 ลบ.
กำแพงเพชร	8. สกป.ชาณุวรลักษบุรี จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2530	705	54.79	โครงการแปรรูปมันสำปะหลังเป็นมันเส้นสะอาด	1.50	2	ปีที่ 1-2 ปีละ 0.75 ลบ.
เพชรบูรณ์	9. สกป.ปึงสามพัน จำกัด	318	3.70	โครงการบริการจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายสมาชิก	3.00	4	ปีที่ 1 : ปลอดต้น ปีที่ 2-4 ปีละ 1.00 ลบ.
สุรินทร์	10. สกป.ชุมพลบุรี จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2543	5,741	80.02	โครงการรวบรวมเมล็ดพันธุ์ ทำการคัดและจำหน่าย และรวบรวมผลผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์อื่นเพื่อจัดจำหน่าย	5.00	3	ปีที่ 1 : 1.00 ลบ. ปีที่ 2 : 2.00 ลบ. ปีที่ 3 : 2.00 ลบ.

ข้อเท็จจริง

1. สหกรณ์ฯ ที่ขอกู้เงินทั้ง 10 สหกรณ์ 6 จังหวัด ได้จัดทำโครงการ (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในระเบียบวาระการประชุม) โดยมีรายละเอียดครบถ้วนตามที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2536

2. ส.ป.ก. ได้พิจารณาคำขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้แก่

2.1 เอกสารประกอบโครงการขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เช่น

1) รายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฯ มีมติเห็นชอบให้สหกรณ์ฯ ขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจ

2) แผนดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ฯ

3) สำเนาหนังสือนายทะเบียนสหกรณ์ฯ ที่รับรองวงเงินกู้ยืมและหรือค้ำประกันประจำปี

4) รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินปีล่าสุดและปีก่อน

2.2 การชำระหนี้ การกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในครั้งที่ผ่านมาการชำระหนี้คืน ส.ป.ก. ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด ปัจจุบันไม่มีหนี้ค้างชำระ

2.3 ตารางวิเคราะห์การดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ฯ โดยเทียบเคียงจากรายงานผลการตรวจสอบบัญชีของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ฯ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของธุรกิจ
- 2) วิเคราะห์ความอ่อนไหวความเสี่ยงของโครงการ (ความผันแปรของราคาสินค้า)
- 3) วิเคราะห์สภาพคล่องของกิจการ

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

เพื่อแสดงให้เห็นการเปรียบเทียบของจำนวนทรัพย์สินหมุนเวียนว่ามีจำนวนเท่าใด ต่อหนี้สินหมุนเวียนจึงให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการได้

- 4) วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุน}}$$

เพื่อทราบว่ากิจการได้เงินทุนจากผู้เป็นสมาชิก และจากการก่อหนี้สินมากน้อยเพียงใด แสดงถึงหลักประกัน หรือความคุ้มครองที่เจ้าหนี้จะได้รับจากส่วนของผู้ถือหุ้นของสหกรณ์ฯ

- 5) วิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิ} = \frac{(\text{กำไรสุทธิประจำปี} \times 100)}{(\text{รายได้ทั้งสิ้น(ยอดขาย/บริการ)})}$$

เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่ารายได้จากการดำเนินงานทุกๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิเกิดขึ้นเท่าใด และกิจการมีความสามารถในการหากำไรจากการดำเนินมากเพียงใด

2.4 ภาระหนี้สินที่มีต่อสถาบันการเงินเมื่อรวมกับวงเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมครั้งนี้ไม่เกินวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบการกู้ยืมเงินหรือค้ำประกันของสหกรณ์ฯ ประจำปี

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในระเบียบวาระการประชุม)

3. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้จัดทำเกณฑ์การวิเคราะห์ เพื่อกำหนดขนาดของสหกรณ์ โดยพิจารณาจากจำนวนสมาชิก รายได้ธุรกิจหลัก และทุนดำเนินงานของสหกรณ์ฯ สำหรับสหกรณ์ ทั้ง 10 สหกรณ์ 6 จังหวัด ที่ขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก จำนวน 8 สหกรณ์ และสหกรณ์ขนาดใหญ่ จำนวน 2 สหกรณ์

4. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) ทั้ง 6 จังหวัด ได้พิจารณาการขอกู้ยืมเงินของสหกรณ์ฯ ทั้ง 10 สหกรณ์ แล้ว ดังนี้

4.1 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุโขทัย ในการประชุมครั้งที่ 2/2555 วันที่ 27 กันยายน 2555 มีมติเห็นชอบให้ สกป. ศรีสังขาลย์ จำกัด ซึ่งเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจตามที่เสนอ

4.2 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด ในการประชุมครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2556 ได้ให้ความเห็นชอบให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินสุวรรณภูมิหนึ่ง สอง สาม สี่ และห้า จำกัด รวมจำนวน 5 สหกรณ์ ซึ่งเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อดำเนินธุรกิจตามที่เสนอ

4.3 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรัง ในการประชุมครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2556 ได้ให้ความเห็นชอบให้สหกรณ์กองทุนสวนยาง ส.ป.ก. บ้านควนตอ จำกัด จำนวน 1 สหกรณ์ ซึ่งเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อดำเนินธุรกิจตามที่เสนอ

4.4 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำแพงเพชร ในการประชุมครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2556 ได้ให้ความเห็นชอบสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินชาวนวลักษณ์ จำกัด จำนวน 1 สหกรณ์ ซึ่งเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อดำเนินธุรกิจตามที่เสนอ

4.5 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ ในการประชุมครั้งที่ 2/2556 เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2556 ได้ให้ความเห็นชอบให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบึงสามพัน จำกัด จำนวน 1 สหกรณ์ ซึ่งเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อดำเนินธุรกิจตามที่เสนอ

4.6 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุรินทร์ ในการประชุมครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2556 ได้ให้ความเห็นชอบให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินชุมพลบุรี จำกัด จำนวน 1 สหกรณ์ ซึ่งเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อดำเนินธุรกิจตามที่เสนอ

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในระเบียบวาระการประชุม)

5. จากผลการวิเคราะห์ของสหกรณ์ฯ โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งได้ให้ความเห็น (ปรากฏตามเอกสารที่แนบในระเบียบวาระการประชุม) สรุปได้ว่า

1) สหกรณ์มีทุนดำเนินงานเพิ่มขึ้น ยกเว้นสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบึงสามพัน จำกัด มีทุนลดลงแต่สามารถคุ้มครองหนี้ทั้งหมดได้ ทุนเติบโตและอัตราผลตอบแทนเพิ่มขึ้น

2) ด้านคุณภาพของสินทรัพย์ สินทรัพย์ที่นำไปใช้ก่อให้เกิดรายได้ประมาณ 1 รอบ ยกเว้นสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินสุวรรณภูมิหนึ่ง จำกัด 11.58 รอบ อัตราผลตอบแทน ต่อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นทุกสหกรณ์ การลงทุนส่วนใหญ่อยู่ในรูปการให้กู้ยืมจึงควรจัดการบริหารลูกหนี้ให้มีคุณภาพ

3) ด้านความสามารถการบริหาร ส่วนใหญ่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจ 4 ด้าน คือ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต และธุรกิจรับฝากเงิน ทุกธุรกิจมีกำไร การขาดทุนของสหกรณ์ส่วนใหญ่เกิดจากการค่าเสื่อมราคาและอัตราดอกเบี้ยที่สูง

4) ด้านการทำกำไร สหกรณ์สามารถทำกำไรได้ตามแผน และบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีสัดส่วนของเงินออมน้อยกว่าหนี้สิน แต่อย่างไรก็ตามควรวางแผนเร่งรัดหนี้สินให้เป็นไปตามสัญญา และควรระดมทุนจากแหล่งทุนภายในเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5) ด้านสภาพคล่องทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ดีควรบริหารเงินฝากและระวางการถอนเงินพร้อมกัน จะส่งผลถึงการขาดสภาพคล่อง

6) ด้านผลกระทบทางธุรกิจ จากปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ราคาสินค้าอัตราดอกเบี้ยราคาน้ำมันและปัจจัยการผลิตอื่นราคาสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาขายสินค้าและผลผลิตไม่คงที่ นโยบายรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่สหกรณ์ต้องรวบรวมผลผลิตในราคาที่เป็นธรรม การเกิดภัยธรรมชาติส่งผลการชำระหนี้ต่อสมาชิก ดังนั้น สหกรณ์ควรบริหารธุรกิจให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่มวลสมาชิก

6. นับตั้งแต่ได้มีการจดทะเบียนจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน ส.ป.ก. ได้กำหนดนโยบายการให้สินเชื่อโดยนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาและมีมติในการประชุม ครั้งที่ 4/2548 เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2548 เห็นชอบให้เกษตรกรกู้เงินในรูปของวิสาหกิจชุมชน และต่อมามีคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 5/2550 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2550 กำหนดให้ การให้สินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แก่สหกรณ์การเกษตร โดยให้เน้นการให้สินเชื่อกิจกรรมการให้บริการและการแปรรูป กรณีนอกเหนือจากกิจกรรมดังกล่าว มอบให้ ลธก. เป็นผู้พิจารณากำหนดตามความจำเป็นและเหมาะสม

ดังนั้น สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งไม่มีความชำนาญในกิจกรรมการให้บริการและการแปรรูป จึงไม่ได้รับสินเชื่อจากเงินกองทุนฯ ในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ นับตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา สหกรณ์ฯ จึงได้จัดหาแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินอื่น ซึ่งแหล่งใหญ่ ได้แก่ ธ.ก.ส. ที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ส่วนแหล่งทุนของกรมส่งเสริมสหกรณ์มีค่อนข้างน้อยทำให้สหกรณ์ฯ ต้องรับภาระจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูงมาก กำไรของสหกรณ์ฯ ที่ได้จากการดำเนินงานธุรกิจจึงมีค่อนข้างน้อย หรือบางครั้งจัดเก็บหนี้สินจากสมาชิกได้น้อย จะทำให้เกิดการขาดทุนทางบัญชี

ข้อกฎหมาย

1. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2554

หมวด 2 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิกู้ยืม

ข้อ 6 ผู้มีสิทธิกู้ยืมตามระเบียบนี้ ต้องเป็นเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ซึ่งมีสมาชิกที่ได้รับ ส.ป.ก. 4-01 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้ได้รับที่ดิน หรือผู้ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- (2) เป็นผู้อยู่ในเขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
- (3) เป็นสถาบันเกษตรกร ซึ่งมีความต้องการเงินทุนเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมวด 3 ระยะเวลาการกู้ยืม และอัตราดอกเบี้ยที่ให้ผู้กู้ยืม

ข้อ 7 (1) กรณีการกู้ยืมที่มีวัตถุประสงค์ตามข้อ 5(1) การให้ผู้กู้ยืมเพื่อประกอบเกษตรกรรม แบ่งออกเป็น

- ก. เงินกู้ระยะสั้น กำหนดชำระคืนภายใน 1 ปี
- ข. เงินกู้ระยะปานกลาง กำหนดชำระคืนภายใน 3 ปี
- ค. เงินกู้ระยะยาว กำหนดชำระคืนภายใน 15 ปี

ฯลฯ

ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ย โดยคำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยท้องตลาด แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปี

หมวด 4 หลักประกันการกู้ยืม ข้อ 10 กรณีสถาบันเกษตรกรเป็นผู้กู้ยืมให้ผู้ซึ่งเป็นกรรมการทุกคนของสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ และหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ค้ำประกันตามหลักเกณฑ์ที่ ส.ป.ก. กำหนด

หมวด 6 อำนาจการอนุมัติ ข้อ 12 (3) กรณีสถาบันเกษตรกรเป็นผู้กู้ยืมให้คณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติไม่เกินแห่งละ 5.00 ล้านบาท สำหรับวงเงินเกินกว่า 5.00 ล้านบาท ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาติดคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) ครั้งที่ 1/2555 วันที่ 2 มีนาคม 2555 มีมติอนุมัติการให้ผู้กู้ยืมแก่สถาบันการเกษตรคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี

2. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2536 ข้อ 13 โครงการดังต่อไปนี้ ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

- (1) โครงการที่มีการกู้ยืมไม่เกิน 500,000 บาท

(2) โครงการที่มีประมาณการค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายขาดจากเงินกองทุนปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่เกิน 500,000 บาท

(3) กรณีอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

กรณีอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติ

การพิจารณาตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้รวมถึงการวิเคราะห์ในด้านความเหมาะสมของโครงการและวิเคราะห์รายละเอียดค่าใช้จ่ายตามโครงการด้วย

ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

1. ในการประชุมครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2556 มีมติเห็นชอบโครงการและอนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินศรีสะเกษ จำกัด จังหวัดสุโขทัย กู้ยืมเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 5,000,000 บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) กำหนดชำระคืนภายใน 5 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี กำหนดชำระคืนเงินต้นปีละ 1,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยทุกปี หลักประกันเงินกู้ให้ใช้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งคณะเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้

2. ในการประชุมครั้งที่ 3/2556 วันที่ 25 มิถุนายน 2556 มีมติเห็นชอบโครงการและอนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินกู้ยืม เพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ฯ จำนวน 9 สหกรณ์ 5 จังหวัด จำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 29.50 ล้านบาท (ยี่สิบเก้าล้านบาทถ้วน) อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี หลักประกันเงินกู้ให้ใช้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฯ ทั้งคณะเป็นผู้ค้ำประกัน

ความเห็นของ ส.ป.ก.

1. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 3/2555 เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2555 ได้อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ 2556 วงเงิน 3,200.00 ล้านบาท ในจำนวนนี้ประกอบด้วย แผนสินเชื่อวงเงิน 1,000.00 ล้านบาท โดยแยกเป็นสินเชื่อรายบุคคล รายโครงการ/สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 900.00 ล้านบาท ซึ่งโครงการขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ฯ รวม 10 สหกรณ์ 6 จังหวัด จำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 34.50 ล้านบาท อยู่ภายใต้แผนการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ที่ได้รับอนุมัติ

2. เพื่อเป็นการสนับสนุนสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้มีแหล่งเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น และสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง สมาชิกมีแหล่งซื้อปัจจัยการผลิตในราคาที่ไม่สูงเกินไป และแหล่งขายผลผลิตทางการเกษตร ในราคาที่เป็นธรรม และเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก สร้างความเป็นธรรมให้แก่เกษตรกร ซึ่งเป็นการสนับสนุนสหกรณ์ฯ ในการ

พัฒนาธุรกิจให้เข้มแข็ง จึงควรสนับสนุนโครงการขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 10 สหกรณ์ 6 จังหวัด กู้ยืมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

3. จากการพิจารณาผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ฯ ทั้ง 10 แห่ง ย้อนหลัง 3 ปี แล้วเห็นว่า สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลกำไรพอสมควร แต่มีภาระที่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

4. ส.ป.ก. เห็นว่า เมื่อสหกรณ์ฯ ได้รับสินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อดำเนินธุรกิจ จะช่วยให้สหกรณ์ฯ สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีกำไร และสหกรณ์ฯ สามารถให้บริการสมาชิกและเกษตรกร ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ในส่วนของการจัดเก็บหนี้ค่างที่จะต้องเร่งรัดตามความเห็นของผู้ตรวจสอบบัญชี ส.ป.ก. จะประสานงานเพื่อช่วยเหลือสหกรณ์ฯ ในการเร่งรัดจัดเก็บหนี้จากสมาชิกที่ค่างให้ได้เพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยให้สหกรณ์ฯ มีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้น และกิจการของสหกรณ์ฯ สามารถดำเนินงานได้ ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

5. เนื่องจากอำนาจในการอนุมัติโครงการฯ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2536 ข้อ 13 (1) กำหนดให้ คณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจอนุมัติโครงการที่มีการกู้ยืมไม่เกิน 500,000 บาท กรณีอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติ ดังนั้น การกู้เงินของสหกรณ์ฯ ทั้ง 10 แห่ง จึงเป็นอำนาจของคณะกรรมการที่จะพิจารณาอนุมัติ

ประเด็นที่น่าสนใจ

ขออนุมัติโครงการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน กู้ยืมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจ จำนวน 10 สหกรณ์ 6 จังหวัด จำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 34.50 ล้านบาท (สามสิบสี่ล้านห้าแสนบาทถ้วน) อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี หลักประกันเงินกู้ให้ใช้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฯ ทั้งคณะเป็นผู้ค้ำประกัน ดังนี้

1. สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินศรีสะเกษ จำกัด จังหวัดสุโขทัย กู้ยืมเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 5,000,000 บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) กำหนดชำระคืนเงินต้นภายใน 5 ปี กำหนดชำระคืนเงินต้นปีละ 1,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย

2. สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินสุวรรณภูมิหนึ่ง จำกัด จังหวัดร้อยเอ็ด กู้ยืมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร จำนวนเงิน 3,000,000.00 บาท (สามล้านบาทถ้วน) กำหนดชำระคืนเงินต้น ภายใน 1 ปี พร้อมดอกเบี้ย

3. สหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินสุวรรณภูมิสอง จำกัด จังหวัดร้อยเอ็ด กู้ยืมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (ปุ๋ยเคมี เมล็ดพันธุ์ข้าวมะลิ 105) จำนวนเงิน 3,000,000.00 บาท (สามล้านบาทถ้วน) กำหนดชำระคืนเงินต้น ภายใน 1 ปี พร้อมดอกเบี้ย

4. สหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินสุวรรณภูมิสาม จำกัด จังหวัดร้อยเอ็ด กู้ยืมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวนเงิน 5,000,000.00 บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) กำหนดชำระคืนเงินต้น ภายใน 1 ปี พร้อมดอกเบี้ย

5. สหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินสุวรรณภูมิสี่ จำกัด จังหวัดร้อยเอ็ด กู้ยืมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร (ข้าวเปลือก) จำนวนเงิน 5,000,000.00 บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) กำหนดชำระคืนเงินต้น ภายใน 1 ปี พร้อมดอกเบี้ย

6. สหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินสุวรรณภูมิห้า จำกัด จังหวัดร้อยเอ็ด กู้ยืมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวนเงิน 3,000,000.00 บาท (สามล้านบาทถ้วน) กำหนดชำระคืนเงินต้น ภายใน 1 ปี พร้อมดอกเบี้ย

7. สหกรณ์กองทุนสวนยาง ส.ป.ก. บ้านควนตอ จำกัด จังหวัดตรัง กู้ยืมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจผลิตและแปรรูปปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอัดเม็ด จำนวนเงิน 1,000,000.00 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) กำหนดชำระคืนเงินต้น ภายใน 4 ปี ปีละ 250,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย

8. สหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินชาวนาวรรลักษณ์บุรี จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร กู้ยืมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจแปรรูปมันสำปะหลังเป็นมันเส้นสะอาด จำนวนเงิน 1,500,000.00 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน) กำหนดชำระคืนเงินต้น ภายใน 2 ปี ปีละ 750,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย

9. สหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินบึงสามพัน จำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์ กู้ยืมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่าย จำนวน 3,000,000.00 บาท (สามล้านบาทถ้วน) กำหนดชำระคืนเงินต้น ภายใน 3 ปี ปีละ 1,000,000.00 บาท พร้อมดอกเบี้ย

10. สหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินชุมพลบุรี จำกัด จังหวัดสุรินทร์ กู้ยืมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจรวบรวมเมล็ดพันธุ์ทำการคัดและจำหน่ายและรวบรวมผลผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์อื่นเพื่อจัดจำหน่าย จำนวน 5,000,000.00 บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) กำหนดชำระคืนเงินต้น ภายใน 3 ปี ปีที่ 1 จำนวน 1,000,000.00 บาท ปีที่ 2 และปีที่ 3 จำนวน 2,000,000.00 บาท พร้อมดอกเบี้ย

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ

ผู้แทนกรมชลประทาน (นายอำนาจ คชวงศ์) ได้ให้ข้อสังเกตว่า คณะกรรมการสหกรณ์ของแต่ละชุดมีวาระในการดำรงตำแหน่ง ถ้าชุดใหม่เข้ามาแล้ว อาจจะไม่รับรู้การกู้ยืมครั้งนี้ ดังนั้นการติดตามหนี้ขอให้แจ้งคณะกรรมการสหกรณ์ทราบด้วย เพราะสหกรณ์บริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายอิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์) ได้ให้ข้อสังเกตว่า ในประเด็นข้อกฎหมาย จะพิจารณา 2 อย่าง คือ 1. สหกรณ์ไม่มีหนี้ค้างชำระกับ ส.ป.ก. 2. การกู้ยืมมีผู้ค้ำประกันเรียบร้อยแล้ว

ผู้แทนเกษตรกร (นายเอกวิทย์ สายแก้วเทศ) ได้ให้ข้อสังเกตว่า เป็นการบริการสมาชิก และเกษตรกรโดยตรง การให้สินเชื่อเป็นผลดีที่ช่วยให้สหกรณ์ได้เข้าถึงแหล่งทุน

ผู้แทน ธ.ก.ส. (นายกังวาล เนียมสุวรรณ) ได้ให้ข้อสังเกตว่า ทั้ง 10 สหกรณ์ที่ขอกู้ยืม เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มี 9 สหกรณ์ ใช้เงินกู้หลักจาก ธ.ก.ส. แต่ไม่เกินวงเงินที่นายทะเบียนให้ไว้ ส่วนที่กู้เฉพาะที่จะทำธุรกิจจัดหาวัสดุให้สมาชิกในปีที่ผ่านมา ทุกสหกรณ์สามารถทำกำไรได้มากน้อย ไม่เท่ากัน เพราะหลายสหกรณ์มีนโยบายในการช่วยเหลือสมาชิก ขายในราคาทุนบวกกำไรเล็กน้อย เป็นเรื่องที่น่าส่งเสริม โดยเฉพาะการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรเป็นนโยบายหลักของ ธ.ก.ส. และขอประชาสัมพันธ์ ให้คณะกรรมการฯ และผู้แทนเกษตรกร ได้ทราบว่าในแต่ละปี ธ.ก.ส. ได้ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จัดทำโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้บุคลากรของสหกรณ์ ในเรื่องการทำบัญชี ในปีงบประมาณ 2556 ประมาณ 700 สหกรณ์ โดยในแต่ละปี 3 หน่วยงาน จะทำแผน ร่วมกันเพื่อพัฒนาให้สหกรณ์มีความเข้มแข็งและอยู่ได้ด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นภารกิจที่ ธ.ก.ส. พร้อมจะ ดำเนินการแล้ว

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้กล่าวขอบคุณ ธ.ก.ส. ที่ให้การสนับสนุน แต่ขอให้ข้อสังเกตว่า สำหรับ ในระยะยาว อาจมีการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สหกรณ์ สำหรับสหกรณ์ ที่กู้ยืมเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เป็นช่วง ๆ ควรกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดการให้สินเชื่อ ไม่ควรสนับสนุน ต่อไปเรื่อย ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้สหกรณ์เตรียมความพร้อมของตัวเองในการก้าวไปสู่ธุรกิจในอนาคต โดยให้ ธ.ก.ส. เป็นผู้สนับสนุนด้านสินเชื่อต่อไป สำหรับกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จะให้สินเชื่อสำหรับกลุ่มคนที่ขาดโอกาส จากแหล่งเงินทุนอื่น ในขั้นนี้จะขอมอบให้คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ไปวิเคราะห์ เสนอเป็นแนวทางกำหนดเป็นเกณฑ์ แล้วนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาต่อไป

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายฉลอง เทพวิทักษ์กิจ) ได้ให้ข้อสังเกตว่า การดำเนินธุรกิจและปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย กับสหกรณ์ปึงสามพัน จังหวัด เพชรบูรณ์ เป็นการดำเนินการในกิจกรรมเหมือนกัน แต่เหตุใดการวิเคราะห์ระยะเวลากู้ยืมเงินจึงกำหนด ต่างกัน ไม่อยู่ในเกณฑ์เดียวกัน

ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจงว่า ในปี 2554 สหกรณ์ศรีสัชนาลัย ประสบปัญหาน้ำท่วม ถ้ากู้ในระยะสั้น อาจใช้หนี้ไม่ทัน เพื่อให้เกิดสภาพคล่อง จึงขยายเวลาการชำระเงินเป็น 5 ปี

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติโครงการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้สหกรณ์การเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน กู้ยืมเพื่อเป็นทุนดำเนินธุรกิจ จำนวน 10 สหกรณ์ 6 จังหวัด จำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 34.50 ล้านบาท (สามสิบสี่ล้านห้าแสนบาทถ้วน) ตามที่นำเสนอ โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี

หลักประกันเงินกู้ให้ใช้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฯ ทั้งคณะเป็นผู้ค้ำประกัน ทั้งนี้ มอบให้ ส.ป.ก. ติดตามผลการดำเนินงานของสหกรณ์ทั้ง 10 สหกรณ์ และให้นำผลการดำเนินงานรายงานคณะกรรมการฯ ทราบเป็นระยะ

2. มอบให้คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทำการศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดเกณฑ์การสนับสนุนสินเชื่อให้แก่สหกรณ์ ตามแนวทางที่ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอ

เรื่องที่ 3.4 การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้สันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ของเกษตรกร จำนวน 24 ราย 2 จังหวัด

เรื่องที่ 3.4.1 นางภารดี รัตนะกิตติโชค อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่สั่งให้สันสิทธิ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า นางภารดี รัตนะกิตติโชค ถูกสั่งให้สันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ไม่ปฏิบัติตามมติ คปจ.แม่ฮ่องสอน ซึ่งถือเป็นการกระทำผิดระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 ข้อ 7 (8) ข้อ 8 และข้อ 11

ข้อเท็จจริง

1. ส.ป.ก. ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2542 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 54 ก วันที่ 30 มิถุนายน 2542

2. เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2552 ส.ป.ก.แม่ฮ่องสอน โดยนายเถลิงเดช ชลิตโกมุท ตำแหน่ง นายช่างสำรวจ ได้ทำการรังวัดที่ดินแปลงเลขที่ 10 กลุ่มที่ 30 เนื้อที่ประมาณ 8-2-40 ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินของนางภารดีฯ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ 14 บ้านห้วยมะไฟ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3. ส.ป.ก.แม่ฮ่องสอน โดยนายณฐนาท จันทรมงคล ตำแหน่งนิติกร ได้สอบสวนสิทธิการใช้ประโยชน์และคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนางภารดีฯ และต่อมาในการประชุม คปจ.แม่ฮ่องสอน ครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2552 ที่ประชุมมีมติอนุญาตให้นางภารดีฯ ได้รับการจัดที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 สารบัญญัติที่ดินเลขที่ 1140 ที่ดินแปลงเลขที่ 10 กลุ่มที่ 30 เนื้อที่ประมาณ 8-2-40 ไร่

4. อำเภอแม่ลาน้อย มีหนังสือที่ มส.0037.10/0251 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2554 แจ้งให้ ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน ทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน้อย (อบต.แม่ลาน้อย) ได้รับหนังสือร้องเรียนจากผู้ใหญ่บ้านห้วยมะไฟ หมู่ที่ 14 ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย กรณีชาวบ้านห้วยมะไฟ ได้รับ

ความเดือดร้อน เนื่องจากนางภารดีฯ ได้ทำรั้วปิดกั้นถนนคอนกรีตที่ อบต.แม่ลาน้อย ก่อสร้างเพื่อให้ชาวบ้านใช้สัญจรไปยังสุสานฝรั่งและบ่อทิ้งขยะ เนื่องด้วยถนนดังกล่าวได้ตัดผ่านที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ของนางภารดีฯ

5. ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อร้องเรียน ปรากฏข้อเท็จจริง ดังนี้

5.1 ที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 แปลงเลขที่ 10 กลุ่มที่ 30 เนื้อที่ประมาณ 8-2-40 ไร่ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินบางส่วน และอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินบางส่วน โดยทิศตะวันตกจดลำห้วย

5.2 ในขณะรังวัดที่ดิน นายช่างสำรวจ ไม่ได้ลงแนวเขตลำห้วย และกันทางสาธารณะออกจากแปลงที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้นางภารดีฯ

5.3 อบต.แม่ลาน้อย ได้สร้างถนนคอนกรีตในที่ดินของนางภารดีฯ ตามแนวถนนเดิมที่มีอยู่ก่อนที่ ส.ป.ก. จะออกเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ให้นางภารดีฯ ซึ่งชาวบ้านใช้สัญจรไปยังสุสานฝรั่งและบ่อทิ้งขยะ

5.4 อบต.แม่ลาน้อย ได้สร้างถนนคอนกรีตในที่ดินของนางภารดีฯ ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยไม่ได้รับอนุญาตจาก ส.ป.ก

6. ในการประชุม คปจ.แม่ฮ่องสอน ครั้งที่ 3/2554 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2554 โดยใช้มติเวียนที่ประชุมได้พิจารณาแก้ไขปัญหาดำเนินการตามข้อร้องเรียนและมีมติเห็นชอบ ดังนี้

6.1 เห็นชอบให้แก้ไขมติ คปจ.แม่ฮ่องสอน ครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2552 ที่อนุญาตให้นางภารดีฯ ได้รับการจัดที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ที่ดินแปลงเลขที่ 10 กลุ่มที่ 30 เนื้อที่ประมาณ 8-2-40 ไร่ โดยให้มีการรังวัดพื้นที่ใหม่และกันพื้นที่ที่เป็นถนนออกให้คงเหลือพื้นที่ที่ทำประโยชน์จริง

6.2 เห็นชอบอนุญาตให้ อบต.แม่ลาน้อย ใช้พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน โครงการป่าแม่ยวมฝั่งซ้ายแปลง 2 เพื่อก่อสร้างถนนคอนกรีต กว้าง 3 เมตร ยาว 125 เมตร

7. ส.ป.ก.แม่ฮ่องสอน ได้มีหนังสือ ที่ มส 0011/1729 ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2554 ได้จัดส่งประกาศ ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน เรื่อง ขอยกเลิกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 สารบัญญัติที่ดินเลขที่ 1140 ประกาศ ณ วันที่ 11 พฤศจิกายน 2554 ให้นางภารดีฯ ทราบ เนื่องจากเป็นการออกผิดพลาดเคลื่อนเกี่ยวกับรูปแบบแผนที่ และเนื้อที่ ตามข้อ 10 (2) แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินฯ และแจ้งให้นางภารดีฯ ส่งเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ฉบับเดิมคืนภายใน 7 วัน พร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์

8. นางภารดีฯ ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ 2 ธันวาคม 2554 อุทธรณ์คัดค้านประกาศ ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน เรื่อง ขอยกเลิกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 โดยมีประเด็น ดังนี้

8.1 ก่อนที่นางภารดีฯ จะได้รับการจัดที่ดิน ทางราชการได้มีการออกสำรวจพื้นที่ที่ราษฎรครอบครอง มีการแจ้งการครอบครองและการทำประโยชน์ มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ครอบครองว่าเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินหรือไม่

8.2 ก่อนที่ ส.ป.ก. จะดำเนินการจัดที่ดิน ได้มีการสำรวจพื้นที่กำหนดแนวเขต มีการระวางแนวเขตที่แน่นอนของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของที่ดินข้างเคียงหรือผู้ปกครองท้องที่ว่าที่ดินของแต่ละบุคคลไม่ได้บุกรุกที่บุคคลอื่น ที่สาธารณะ และผู้ปกครองท้องที่ให้การรับรอง และได้ปิดประกาศไว้โดยชอบแล้วไม่มีผู้ใดคัดค้าน เมื่อผ่านการตรวจสอบแล้ว ส.ป.ก. จึงดำเนินการออกเอกสารในที่ดินให้ผู้ทำประโยชน์ตามที่ได้มีการแจ้งการครอบครอง

8.3 การที่ ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน แจ้งให้นางภารดิษฐ์ คีนเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 โดยคลาดเคลื่อนนั้น ไม่ชอบด้วยเหตุผล กล่าวคือ ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน ไม่ได้แจ้งให้กับนางภารดิษฐ์ ทราบว่า ความคลาดเคลื่อนในการออกเอกสารเกิดขึ้นอย่างไร เมื่อไหร่ ขั้นตอนไหน ตรวจสอบความผิดพลาดตั้งแต่เมื่อใด ดังนั้น คำสั่งให้ยกเลิกเอกสาร ส.ป.ก. เลขที่ 1140 จึงไม่ชอบ

9. ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ มส 0011/1912 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2554 แจ้งให้นางภารดิษฐ์ ให้มาชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม เนื่องจาก ส.ป.ก.แม่ฮ่องสอน พิจารณาอุทธรณ์แล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงที่นางภารดิษฐ์ ได้ยื่นอุทธรณ์ยังไม่เพียงพอที่ ส.ป.ก.แม่ฮ่องสอน จะพิจารณาได้ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติของ ส.ป.ก. ผู้อุทธรณ์จะต้องมาให้ถ้อยคำชี้แจงด้วยตนเอง

10. นางภารดิษฐ์ ได้เข้ามาติดต่อเจ้าหน้าที่ ณ ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2555 แต่นางภารดิษฐ์ ไม่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และไม่ได้มีการบันทึกถ้อยคำ เนื่องจากประสงค์จะขอยืนยันและให้การตามหนังสืออุทธรณ์ ฉบับลงวันที่ 2 ธันวาคม 2554

11. ในการประชุม คปจ. แม่ฮ่องสอน ครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2555 ที่ประชุมได้มีมติ ดังนี้

11.1 เห็นควรแจ้งให้นางภารดิษฐ์ มารับทราบผลการรังวัดที่ดินตามมติในการประชุม คปจ. แม่ฮ่องสอน ครั้งที่ 3/2554 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2554 ทั้งนี้ หากนางภารดิษฐ์ ไม่มารับทราบตามวันเวลาที่กำหนด ให้ ส.ป.ก.แม่ฮ่องสอน เสนอที่ประชุม คปจ.แม่ฮ่องสอน เพิกถอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวต่อไป

11.2 ยกคำอุทธรณ์ของนางภารดิษฐ์ ซึ่งอุทธรณ์คำสั่งให้ยกเลิกเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ฉบับเดิม

12. จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มีหนังสือ ที่ มส 0011/5319 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2555 แจ้งให้นางภารดิษฐ์ ไปรับทราบผลการรังวัดที่ดินและรับเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ฉบับที่แก้ไขใหม่ ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2555 ณ ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน ซึ่งนางภารดิษฐ์ ได้รับหนังสือดังกล่าว ตามหลักฐานไปรษณีย์ตอบรับ เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2555 แต่ไม่มาพบเจ้าหน้าที่ตามกำหนดนัด

13. ในการประชุม คปจ. แม่ฮ่องสอน ครั้งที่ 3/2555 เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2555 ที่ประชุมได้มีมติให้นางภารดิษฐ์ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เนื่องจากนางภารดิษฐ์ ไม่ปฏิบัติตามมติ คปจ.แม่ฮ่องสอน ที่ให้มารับทราบผลการรังวัดใหม่ ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนระเบียบ คปจ. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและ

สถาบันเกษตรกรผู้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ 7 (8) ข้อ 8 และข้อ 11 (4)

14. จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มีหนังสือที่ มส 0011/7925 ลงวันที่ 20 กันยายน 2555 แจ้งคำสั่งให้สันติสิทธิในที่ดินให้นางภารดีฯ ได้ทราบ และนางภารดีฯ ได้รับทราบคำสั่งเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2555

15. นางภารดีฯ ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ 19 ตุลาคม 2555 อุทธรณ์คำสั่งให้สันติสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยมีประเด็น ดังนี้

15.1 นางภารดีฯ ไม่เคยมีลายชื่อตามหนังสือกล่าวอ้างของปฏิรูปที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน ฉบับที่ มส 001/5319 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2555 ที่ได้แจ้งให้นางภารดีฯ ไปรับทราบผลการรังวัดที่ดิน ที่ได้แบ่งที่ดินของนางภารดีฯ เป็น 2 แปลง

15.2 นางภารดีฯ ไม่เคยทำผิดระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

15.3 คปก. แม่ฮ่องสอน จะมีอำนาจเพิกถอนหรือสั่งให้เกษตรกรสันติสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นได้ ก็ต่อเมื่อเกษตรกรผู้นั้นไม่ทำตามความในมาตรา 19 (8) หมวด 2 การทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. 4-01

15.4 ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน มีหนังสือ ที่ มส 0011/1729 ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2554 เรื่องขอยกเลิกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 เลขที่ 1140 ของนางภารดีฯ โดยอ้างเหตุว่าได้ออกโดยผิดพลาดคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับรูปแบบแปลง แผนที่ และเนื้อที่ และนางภารดีฯ ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2554 แต่บัดนี้นางภารดีฯ ก็ไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา

15.5 เอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 เลขที่ 1140 ของนางภารดีฯ ในการประชุม คปก.แม่ฮ่องสอน ครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2552 ทำเสร็จเรียบร้อยและได้ประกาศแก่นางภารดีฯ แล้ว โดยไม่มีผู้ใดมาคัดค้านตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 เอกสารดังกล่าวจึงสมบูรณ์

15.6 ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน แจ้งว่าได้ทำการแบ่งแยกเอกสารสิทธิที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 ของนางภารดีฯ ออกเป็น 2 แปลง และแจ้งให้นางภารดีฯ ไปรับทราบผลการรังวัดใหม่ แต่ไม่ได้บอกเหตุผลหรือข้อหาอื่นใดให้ทราบ และนางภารดีฯ ก็ไม่ได้ลงชื่อยินยอม ดังนั้นจึงเป็นเอกสารเท็จที่มีขอบ

16. นางภารดีฯ ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเชียงใหม่ รวม 2 คดี ได้แก่ คดีหมายเลขดำที่ 64/2555 ระหว่าง นางภารดีฯ ผู้ฟ้องคดี และ ปทจ. แม่ฮ่องสอน ผู้ถูกฟ้องคดี เรื่อง ขอให้เพิกถอนประกาศ ส.ป.ก. แม่ฮ่องสอน ที่สั่งยกเลิกเอกสาร ส.ป.ก. 4.01 ของนางภารดีฯ และคดีหมายเลขดำที่ 57/2556 ขอให้เพิกถอนคำสั่ง คปก. แม่ฮ่องสอนที่ 8/2555 เรื่องสั่งให้สันติสิทธิและเกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน ลงวันที่ 24 กันยายน 2555 และต่อมาศาลได้รวมคดีเข้าด้วยกันโดยคดีหมายเลขดำที่ 64/2555 เป็นคดีหลัก และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี

กฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

1. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

มาตรา 26 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว

(1) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่น ให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน โดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้น มีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว โดยมีต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

2. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 1304 สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

(2) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

มาตรา 1306 ท่านห้ามมิให้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับแผ่นดินในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

3. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

มาตรา 49 การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้ หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดี ได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 87 เมื่อได้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นแล้ว บทบัญญัติมาตรา 48 ให้เป็นอันยกเลิก

4. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

มาตรา 44 ภายใต้บังคับมาตรา 48 ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใด ไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองเป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้น โดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

มาตรา 45 วรรคสาม เจ้าหน้าที่ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 คำสั่งทางปกครองของบรรดาคณะกรรมการต่างๆ ไม่ว่าจะจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายหรือไม่ ให้คู่กรณีมีสิทธิโต้แย้งต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ตามกฎหมาย ว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ ทั้งปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น แต่ถ้าคณะกรรมการดังกล่าว เป็นคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท สิทธิการอุทธรณ์และกำหนดเวลาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา

5. กฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

ข้อ 8 ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด นายอำเภอ เจ้าหน้าที่ยของส่วนราชการของจังหวัด เจ้าหน้าที่ยของส่วนราชการของอำเภอ หรือเจ้าหน้าที่ของสภาตำบล เว้นแต่กรณีที่กำหนดไว้แล้วใน (1) หรือ (3)

6. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540

ข้อ 7 เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(8) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ข้อ 8 หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกระทำการฝ่าฝืนข้อ 7 ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีหนังสือเตือนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือทำให้ที่ดินกลับสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่มีเหตุอันสมควร ก็ให้ดำเนินการตามข้อ 11 ต่อไป

ข้อ 11 เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ในกรณีดังต่อไปนี้

(4) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ 7 และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ 8

การสิ้นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ย่อมมีผลในทันทีที่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น

สำหรับการสิ้นสิทธิ ตามวรรคหนึ่ง (3) และ (4) นั้น ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิ เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่จะสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดสิ้นสิทธิและไม่อาจวินิจฉัยได้ก็ให้ขอความเห็นจากคณะกรรมการ เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาสั่งให้สิ้นสิทธิต่อไป

7. ระเบียบ คปก. ว่าด้วย การออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2540

ข้อ 10 ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพิกถอนหนังสืออนุญาตได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(2) เมื่อปรากฏว่า หนังสืออนุญาตออกโดยผิดพลาด

8. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1206/ว74 ลงวันที่ 19 มกราคม 2548 เรื่อง ทารืออำนาจหน้าที่ในการดูแลทางสาธารณประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ทางสาธารณประโยชน์ซึ่งมีอยู่ในพื้นที่เดิมก่อน ส.ป.ก. ได้รับมอบมานั้น หน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาแต่เดิมก็ยังคงมีอำนาจในการดูแลรักษาต่อไป ถึงแม้ทางสาธารณะดังกล่าวจะอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินก็ตาม และหากมีการปรับปรุง ซ่อมแซมทางสาธารณประโยชน์ โดยไม่รุกร้าพื้นที่ของ ส.ป.ก. แล้ว ก็สามารดดำเนินการได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตจาก ส.ป.ก.

ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้สันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาคำอุทธรณ์ของนางภารดิฯ ในการประชุม ครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2556 เห็นว่า

1. กระบวนการคัดเลือกเกษตรกร กรณีการรังวัดเพื่อจัดที่ดินให้เกษตรกรรายใด หากเกิดการผิดพลาดไม่ได้กั้นถนนสาธารณประโยชน์และลำห้วยออกจากที่ดินมาตั้งแต่ต้นและล่วงเลยเวลาจนออกเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 การคัดเลือกเกษตรกรยอมไม่ชอบด้วยระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรฯ ประกอบมาตรา 26 (1) แห่ง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินฯ ส่วนแนวทางการแก้ไขกรณีดังกล่าว ส.ป.ก. จะต้องดำเนินการแก้ไข โดยถือปฏิบัติตามมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กล่าวคือ คปจ. จะต้องมิตีเพิกถอนการจัดที่ดินที่ไม่ถูกต้องเป็นการเฉพาะราย และมีมติจัดที่ดินใหม่ให้ถูกต้อง และหากเกษตรกรรายใดไม่เห็นด้วยกับ มติ คปจ. ที่ให้เพิกถอนการจัดที่ดินเกษตรกรยอมมีสิทธิฟ้องศาลปกครองได้ ภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับทราบมติ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ มาตรา 49 ประกอบพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาตรา 48 และมาตรา 87 เนื่องจากตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการคัดเลือกเกษตรกรฯ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองไว้เป็นการเฉพาะ

2. กระบวนการเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (เอกสาร ส.ป.ก.4-01) ที่ออกโดยผิดพลาด เนื่องจากการรังวัดจัดที่ดินไม่ได้กั้นทางสาธารณประโยชน์และลำห้วยออกจากที่ดิน การเพิกถอนดังกล่าวย่อมอยู่ในอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ปทจ.) ที่สามารถดำเนินการเพิกถอนได้ตาม ข้อ 10 (2) แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วย การออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินฯ และหากเกษตรกรรายใดไม่เห็นด้วยกับการเพิกถอน

หนังสืออนุญาตของ ปทจ. เกษตรกรย่อมมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของ ปทจ. ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ภายใน 15 วันนับแต่ได้รับแจ้งคำสั่ง ตามมาตรา 44 มาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบข้อ 8 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เนื่องจากระเบียบ คปก. ว่าด้วย การออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสือ อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินฯ มิได้กำหนดเรื่องการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองไว้เป็นการเฉพาะ

3. กระบวนการสั่งให้นางภารดีฯ ลั่นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เห็นว่า ตามข้อ 5 และข้อ 6 แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ มิได้กำหนดให้ คปจ. มีอำนาจในการออก คำสั่งให้เกษตรกรมารับทราบผลการรังวัดและรับมอบเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ดังนั้น การที่ คปจ.แม่ฮ่องสอน ใช้อำนาจสั่งให้นางภารดีฯ ลั่นสิทธิฯ เนื่องจากไม่มารับทราบผลการรังวัดและรับมอบเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ 7 (8) ข้อ 8 และข้อ 11 (4) คำสั่งให้ลั่นสิทธิฯ จึงไม่ชอบ

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว คณะอนุกรรมการฯ จึงมีมติไม่รับอุทธรณ์นางภารดีฯ ไว้พิจารณา เนื่องจากคำสั่ง คปจ. แม่ฮ่องสอน ที่สั่งให้ลั่นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ฯ มิได้เป็นไปตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 และให้ คปจ.แม่ฮ่องสอน ดำเนินการทบทวนคำสั่งให้ลั่นสิทธิฯ ใหม่ให้ถูกต้อง

ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก. พิจารณาแล้ว มีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณา อุทธรณ์คำสั่งให้ลั่นสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินพิจารณาในการประชุม ครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2556

ประเด็นที่น่าเสนอ

ขอให้พิจารณาคำอุทธรณ์คำสั่งให้ลั่นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ของนางภารดีฯ และความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้ลั่นสิทธิในที่ดินในเขต ปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาคำอุทธรณ์ของนางภารดีฯ จังหวัดแม่ฮ่องสอนแล้ว มีมติ เห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้ลั่นสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ในการประชุมครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2556 ที่มีมติไม่รับอุทธรณ์ของนางภารดีฯ เนื่องจาก

คำสั่งให้ลั่นสิทธิของ คปจ. แม่ฮ่องสอน ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ 7 (8) ข้อ 8 และข้อ 11 (4) และให้ คปจ. แม่ฮ่องสอนดำเนินการทบทวนคำสั่งให้ลั่นสิทธิฯ ใหม่ ให้ถูกต้อง

เรื่องที่ 3.4.2 เกษตรกร จำนวน 23 ราย อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก ที่สั่งให้ลั่นสิทธิฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า เกษตรกร จำนวน 23 ราย ถูกสั่งให้ลั่นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีเจตนาละทิ้งที่ดินและไม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งถือเป็นการกระทำผิดระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 ข้อ 7 (1) ข้อ 8 และข้อ 11

ข้อเท็จจริง

1. เกษตรกร จำนวน 23 ราย ได้รับสิทธิการเช่าที่ดินจาก ส.ป.ก. ในเขตปฏิรูปที่ดินท้องที่ตำบลทรายมูล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก และ ส.ป.ก.นครนายก ได้ติดตามการเข้าทำประโยชน์ พบว่าเกษตรกรมีเจตนาละทิ้งที่ดินและไม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และ ส.ป.ก.นครนายก ได้มีหนังสือเตือนให้เกษตรกร จำนวน 23 ราย ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบภายในเวลาที่กำหนด แต่เกษตรกรดังกล่าวยังคงเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตาม

2. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก (คปจ.นครนายก) ในการประชุมครั้งที่ 1/2546 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2546 มีมติให้เกษตรกรลั่นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เนื่องจากมีเจตนาละทิ้งที่ดินและไม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งถือเป็นการกระทำผิดระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 ข้อ 7 (1) ข้อ 8 และข้อ 11

3. เกษตรกร จำนวน 23 ราย ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งให้ลั่นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ โดยอุทธรณ์โต้แย้งสรุปได้ว่า เกษตรกรไม่ได้มีเจตนาละทิ้งที่ดินและยังมีความประสงค์ที่จะทำประโยชน์ในที่ดินต่อไป แต่เหตุที่ไม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เนื่องจากประสบปัญหาสภาพดินและน้ำเปรี้ยว น้ำท่วม ผลผลิตตกต่ำและไม่มีทุนในการประกอบอาชีพ

4. ส.ป.ก. ได้รับเรื่องราวคำอุทธรณ์ของเกษตรกร จำนวน 23 ราย และได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในสำนวนอุทธรณ์ รวมทั้งกระบวนการออกคำสั่งให้ลั่นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของ คปจ. นครนายก ซึ่งถือเป็นคำสั่งทางปกครองแล้ว เห็นว่า การมีหนังสือเตือนซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการทำคำสั่งทางปกครอง ส.ป.ก. นครนายก มิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา 27 ประกอบมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กล่าวคือ เนื้อหาตามหนังสือเตือนไม่ได้ระบุข้อเท็จจริงอันเป็นพฤติการณ์ว่าเกษตรกรได้กระทำหรือละเว้นการกระทำใด ซึ่งถือว่าเป็นการผิดระเบียบ

รวมทั้งไม่ได้เปิดโอกาสให้เกษตรกรโต้แย้งข้อเท็จจริงได้ ภายในกำหนดเวลาอันสมควร จากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังกล่าว ส.ป.ก. ได้มีหนังสือที่ กษ 1204/4178 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2553 แจ้งให้ ส.ป.ก. นครนายก ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว รวมถึงให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำประโยชน์ในที่ดินปัจจุบันแล้วนำเสนอ คปจ. นครนายก พิจารณาทบทวนคำสั่งให้ลั่นสิทธิในที่ดินของเกษตรกรทั้งหมดอีกครั้ง

5. ส.ป.ก.นครนายก ได้มีหนังสือที่ นย 0011/265 ลงวันที่ 11 มกราคม 2556 แจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำประโยชน์ในที่ดิน ปรากฏว่า เกษตรกร 23 ราย ได้กลับเข้ามาทำประโยชน์ในที่ดินแล้วทุกแปลง

5.2 ได้นำข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของเกษตรกรจำนวน 23 ราย เสนอต่อที่ประชุม คปจ.นครนายก ครั้งที่ 2/2554 เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2554 เพื่อทบทวนคำสั่งให้ลั่นสิทธิ ซึ่งที่ประชุม คปจ.นครนายก ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หากมีการทบทวนคำสั่งเดิม ก็แสดงว่าคำสั่งเดิมไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย และจะมีผลให้ คปจ. นครนายก มีความผิด และหากจะเพิกถอนคำสั่งเดิมจะต้องเพิกถอนคำสั่งให้เกษตรกรลั่นสิทธิทั้งหมด ซึ่งมีจำนวน 35 ราย (รวมผู้ที่ไม่อุทธรณ์) เนื่องจากเป็นการสั่งให้ลั่นสิทธิ ในเรื่องและครั้งเดียวกัน ดังนั้น ที่ประชุมจึงมีมติว่า ตามมติ คปจ.นครนายก ครั้งที่ 1/2546 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2546 ที่สั่งให้เกษตรกร จำนวน 23 ราย ลั่นสิทธิการเช่าที่ดินจึงชอบแล้ว

กฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

1. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเช่าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540

ข้อ 7 เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เช่าทำประโยชน์ในที่ดิน มีหน้าที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถ และไม่นำที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วน ไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าโดยการขาย ให้เช่า

ข้อ 8 หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกระทำการฝ่าฝืน ข้อ 7 ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีหนังสือเตือนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือทำให้ที่ดินกลับสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่มีเหตุอันสมควรก็ให้ดำเนินการตามข้อ 11 ต่อไป

ข้อ 11 เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรลั่นสิทธิการเช่าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ในกรณีดังต่อไปนี้

(4) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ 7 และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ 8

การลั่นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ย่อมมีผลในทันทีที่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น

สำหรับการลั่นสิทธิ ตามวรรคหนึ่ง (3) และ (4) นั้น ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรลั่นสิทธิ เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่จะสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดลั่นสิทธิและไม่อาจวินิจฉัยได้ก็ให้ขอความเห็นจากคณะกรรมการ เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาสั่งให้ลั่นสิทธิต่อไป

2. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

มาตรา 27 วรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง ให้คู่กรณีทราบตามความจำเป็นแก่กรณี

มาตรา 30 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้ลั่นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาอุทธรณ์ของเกษตรกร จำนวน 23 ราย ในการประชุม ครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2556 เห็นว่า

1. เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การมีหนังสือเตือนซึ่งถือเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการทำคำสั่งทางปกครอง ส.ป.ก.นครนายก มิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา 27 ประกอบมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กล่าวคือ เนื้อหาตามหนังสือเตือนไม่ได้ระบุข้อเท็จจริงอันเป็นพฤติการณ์ว่าเกษตรกรได้กระทำหรือละเว้นการกระทำใดซึ่งถือเป็นการผิดระเบียบ รวมทั้งไม่ได้เปิดโอกาสให้เกษตรกรโต้แย้งข้อเท็จจริงดังกล่าวภายในกำหนดเวลาอันสมควร ดังนั้น มติ คปจ. นครนายก ที่สั่งให้เกษตรกร จำนวน 23 ราย ลั่นสิทธิการเข้าในที่ดิน ซึ่งถือเป็นคำสั่งทางปกครองจึงไม่สมบูรณ์และไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอาจถูกฟ้องเพิกถอนได้ในภายหลัง

2. เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เกษตรกร จำนวน 23 ราย ได้กลับเข้ามาทำประโยชน์ในที่ดิน พฤติการณ์ดังกล่าว จึงถือได้ว่าเกษตรกรยังคงประสงค์ที่จะทำประโยชน์ในที่ดินต่อไป โดยหาได้มีเจตนาละทิ้งที่ดินหรือไม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในลักษณะถาวร ดังนั้น พฤติการณ์ดังกล่าว จึงไม่ถือว่าเกษตรกรได้กระทำผิดระเบียบข้อ 7 (1) ข้อ 8 และข้อ 11 (4) แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว คณะกรรมการฯ จึงได้มีมติให้เพิกถอนมติ คปจ.นครนายก ในการประชุมครั้งที่ 1/2546 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2546 ที่สั่งให้เกษตรกร จำนวน 23 ราย ลั่นสิทธิฯ

เนื่องจากสาเหตุที่ คปจ.นครนายก สั่งให้เกษตรกรลั่นสิทธิเพราะละทิ้งที่ดินได้หมดไปแล้ว และกระบวนการออกคำสั่งทางปกครองไม่สมบูรณ์ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก. พิจารณาแล้ว มีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้ลั่นสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินพิจารณาในการประชุม ครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2556

ประเด็นที่น่าเสนอ

ขอให้พิจารณาคำอุทธรณ์คำสั่งให้ลั่นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของเกษตรกร จำนวน 23 ราย และความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้ลั่นสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาคำอุทธรณ์ของเกษตรกร จำนวน 23 ราย จังหวัดนครนายกแล้ว มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้ลั่นสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินในการประชุมครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2556 ที่มีมติให้เพิกถอนมติ คปจ.นครนายก ในการประชุมครั้งที่ 1/2546 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2546 ที่สั่งให้เกษตรกร จำนวน 23 ราย ลั่นสิทธิ เนื่องจากสาเหตุที่ คปจ.นครนายก สั่งให้เกษตรกรลั่นสิทธิเพราะละทิ้งที่ดินได้หมดไปแล้ว และกระบวนการออกคำสั่งทางปกครองไม่สมบูรณ์ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เรื่องที่ 3.5 การอนุญาตให้มหาวิทยาลัยรามคำแหงใช้ที่ดินเพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดหนองบัวลำภู

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดหนองบัวลำภู มีหนังสือ ที่ นก 0011/374 ลงวันที่ 10 มกราคม 2546 ส่งคำขออนุญาตใช้ที่ดินของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดหนองบัวลำภู ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าแก่งคอย-นากลาง ที่ดินแปลงเลขที่ 13 กลุ่มที่ 3066 เนื้อที่ประมาณ 4-0-19 ไร่ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภู ได้ให้ความเห็นชอบตามมติเวียนเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2545 มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณา

ข้อเท็จจริง

1. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลนาคำไฮ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลนาคำไฮ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อปี พ.ศ. 2537

2. ที่ดินแปลงดังกล่าว นางอ้ว จันทิ เป็นผู้ถือครองที่ดินอยู่เดิม และได้ทำหนังสือยินยอม สละสิทธิให้มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้ที่ดินเพื่อดำเนินกิจกรรมการศึกษา
3. มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้เข้าใช้ประโยชน์ในที่ดิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ปัจจุบันมีการ ก่อสร้างโรงอาหาร ห้องน้ำรวม สวนป่า และรั้วคอนกรีตเสริมเหล็ก เรียบร้อยแล้ว
4. อบต.นาคำไฮ รับรองว่าการก่อสร้าง ไม่มีผลกระทบในด้านที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม และชุมชน

ข้อกฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

1. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536

ฯลฯ

ข้อ 4 ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขต ปฏิรูปที่ดินได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการ ปฏิรูปที่ดินหรือในพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น

ข้อ 5 การใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ตามระเบียบนี้ต้องดำเนินการ โดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ 6 การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษาให้ใช้ได้ ดังต่อไปนี้

- (1) โรงเรียนระดับอนุบาล เนื้อที่ไม่เกิน 12 ไร่
- (2) โรงเรียนระดับประถมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน 25 ไร่
- (3) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน 50 ไร่

กรณีขอใช้ที่ดินสำหรับโรงเรียนที่มีการสอนหลายระดับ ให้ใช้เนื้อที่สำหรับโรงเรียน ในระดับที่สูงกว่า

ฯลฯ

ข้อ 12 การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ ไม่เกิน 5 ไร่

ฯลฯ

ข้อ 17 การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ 6 ถึงข้อ 16 หรือการใช้ที่ดินเกินจำนวน ที่กำหนดไว้ ให้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

ข้อ 18 แบบ ขั้นตอน ตลอดจนเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ที่ดิน ตามระเบียบนี้ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสม

2. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2547 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547 อนุมัติหลักการ มอบอำนาจให้คณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นผู้พิจารณาอนุญาตคำขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคที่มีขนาดเนื้อที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้ เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. แล้วรายงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบ

ความเห็นคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 5/2548 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2548 เห็นชอบให้มหาวิทยาลัยรามคำแหงใช้ที่ดินเพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ และเสนอ คปก. พิจารณาต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

1. เป็นการขอใช้ที่ดิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกิจการด้านการศึกษา เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคคลให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ไม่มีผลกระทบต่อแปลงเกษตรกรรม และไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2. การขออนุญาตใช้ที่ดินของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเป็นสถานศึกษาในระดับ อุดมศึกษา เป็นการขออนุญาตใช้ที่ดินโดยส่วนราชการเพื่อการศึกษา ซึ่งอยู่นอกเหนืออำนาจเลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 ข้อ 6 แต่อยู่ในอำนาจของ คปก. ที่จะพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น ตามข้อ 17 ของระเบียบดังกล่าว

ประเด็นที่น่าเสนอ

พิจารณาอนุญาตให้มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าแก่งคอย-นากลาง ที่ดินแปลงเลขที่ 13 กลุ่มที่ 3066 เนื้อที่ประมาณ 4-0-19 ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลนาคำไฮ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดหนองบัวลำภู

ความเห็นของฝ่ายเลขานุการฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบว่า มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ยื่นคำขอใช้ที่ดินเพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดหนองบัวลำภู ตั้งแต่ปี 2546 และได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแล้วเมื่อปี 2548 แต่มีความล่าช้าอันเกิดจากการปรับโครงสร้างของ ส.ป.ก. ที่มีการปรับเปลี่ยนภารกิจและตัวบุคคล ทำให้เรื่องตกค้าง จนกระทั่งมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ประสานเพื่อ

ขอติดตามความก้าวหน้า ส.ป.ก. จึงได้ตรวจสอบเรื่องเดิมและเห็นว่ายังมีได้นำเสนอขออนุมัติ จึงได้นำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณานุมัติ

มติคณะกรรมการ รับทราบ และอนุมัติให้มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าแก่งคอย-นากลาง ที่ดินแปลงเลขที่ 13 กลุ่มที่ 3066 เนื้อที่ประมาณ 4-0-19 ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลนาคำไฮ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดหนองบัวลำภู

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ 4.1 ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ 2556 (ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2555– 30 มิถุนายน 2556)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ปีงบประมาณ 2556 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 1,691.7748 ล้านบาท ภายใต้ 2 ยุทธศาสตร์ คือ

(1) ยุทธศาสตร์การสร้างรากฐานการพัฒนาที่สมดุลสู่สังคม ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนงานพัฒนาศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 84.9229 ล้านบาท จำนวน 1 โครงการ คือ โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย

(2) ยุทธศาสตร์การสร้างความรู้เชิงเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าภาคการเกษตร โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 1,606.8519 ล้านบาท จำนวน 2 ผลผลิต ประกอบด้วย

- ผลผลิตที่ 1 เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม
- ผลผลิตที่ 2 เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่าที่ทำกิน

ทั้งนี้ ส.ป.ก. ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ภายใต้แผนงาน/งบประมาณปี 2556 ที่ได้รับโดยมุ่งเน้นความเชื่อมโยงของหลักปฏิบัติงาน “การบูรณาการงานพัฒนาในเขตปฏิรูปที่ดิน” และการใช้เครือข่ายผู้นำเกษตรกรเป็นกลไกในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกำหนดปริมาณงานภายใต้กิจกรรมเป็นรายไตรมาสเพื่อใช้กำกับดูแลและเร่งรัดการปฏิบัติงาน โดยนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) เห็นชอบแล้วในการประชุม ครั้งที่ 3/2555 เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2555

ส.ป.ก. ขอรายงานผลการดำเนินงานตามผลผลิตและกิจกรรมภายใต้แผนงานและงบประมาณปี 2556 ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย เกษตรกรได้รับการส่งเสริมอาชีพด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน เป้าหมาย 1,160 ราย ผลการดำเนินงานเกษตรกรได้รับการส่งเสริมอาชีพด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน 1,197 ราย (ร้อยละ 103.19)

2. ผลผลิตที่ 1 เกษตรกรได้รับการจัดที่ดิน เป้าหมาย 70,000 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินแล้ว 73,044 ราย (ร้อยละ 104.35) โดยมีกิจกรรมหลักประกอบด้วย

1) การจัดที่ดินทำกิน

แผนงานการจัดที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกร จำนวน 35,000 ราย เนื้อที่ 500,000 ไร่ ผลการดำเนินงานเกษตรกรได้รับการจัดที่ดินทำกินแล้ว 37,889 ราย (ร้อยละ 108.25) เนื้อที่ 419,585 ไร่ (ร้อยละ 83.92)

2) การจัดที่ดินชุมชน

แผนงานการจัดที่ดินชุมชน จำนวน 500 ชุมชน ให้แก่เกษตรกร จำนวน 35,000 ราย ผลการดำเนินงานเกษตรกรได้รับการจัดที่ดินชุมชน จำนวน 921 ชุมชน (ร้อยละ 184.20) ให้แก่เกษตรกร 35,155 ราย (ร้อยละ 100.44)

3) การตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ปฏิรูปที่ดินรายอำเภอ

แผนงานการตรวจสอบ จำนวน 17,110,886 ไร่ ผลการดำเนินงานได้ตรวจสอบข้อมูล พื้นที่ปฏิรูปที่ดินรายอำเภอ จำนวน 15,142,700 ไร่ (ร้อยละ 88.50)

4) แผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน จำนวน 1 โครงการ ได้แก่

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน แผนงาน จำนวน 21 จังหวัด 37 โครงการ เป็นเงิน 24,861.8 ล้านบาท ผลการดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้ดำเนินการตามแผนงานเรียบร้อยแล้ว ทั้ง 21 จังหวัด 37 โครงการ มีการเบิกจ่ายเป็นเงิน 17,972.9 ล้านบาท (ร้อยละ 72.29)

5) ปลุกไม้เศรษฐกิจในเขตปฏิรูปที่ดิน

แผนงานปลุกไม้เศรษฐกิจในเขตปฏิรูปที่ดิน เป้าหมาย 7,500 ไร่ ผลการดำเนินงาน ปลุกไม้เศรษฐกิจ จำนวน 5,307 ไร่ (ร้อยละ 70.76)

3. ผลผลิตที่ 2 เกษตรกรได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ เป้าหมาย 47,408 ราย ผลการดำเนินงานเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ 48,377 ราย (ร้อยละ 102.04) โดยมีกิจกรรมหลักประกอบด้วย

1) การพัฒนารายพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดำเนินการในพื้นที่นิคมในเขตปฏิรูปที่ดิน

ดังนี้

แผนงานจัดตั้งนิคมการเกษตร เป้าหมาย 8 นิคม ได้ดำเนินการจัดตั้ง นิคมการเกษตรแล้ว

ดังนี้

- 1) นิคมการเกษตร ตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- 2) นิคมการเกษตร ตำบลคำพระ อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ
- 3) นิคมการเกษตร ตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
- 4) นิคมการเกษตร ตำบลทุ่งหลวง อำเภอสวรรคภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

5) นิคมการเกษตร ตำบลเก่ากลอย อำเภอตากกลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

6) นิคมการเกษตร ตำบลสีหนาท อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

7) นิคมการเกษตร ตำบลละแม อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

8) นิคมการเกษตร ตำบลแดนสงวน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

แผนงานจัดตั้งนิคมเศรษฐกิจพอเพียง เป้าหมาย 10 นิคม ได้ดำเนินการจัดตั้งนิคมเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1) นิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลฝายกวาง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

2) นิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลหนองแซง อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น

3) นิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลเสมา อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

4) นิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลอุดมพร อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

5) นิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลนาเลิน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

6) นิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลหนองปลาไหล อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

7) นิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลหนองมะโมง อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท

8) นิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลท่าตะคร้อ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

9) นิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

10) นิคมเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบालะ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา

2) ศูนย์บริการประชาชนเคลื่อนที่

แผนงานศูนย์บริการประชาชนเคลื่อนที่ เป้าหมาย 400 ตำบล ผลการดำเนินงาน ออกหน่วยบริการ จำนวน 400 ตำบล (ร้อยละ 100) และมีผู้มารับบริการ จำนวน 109,254 ราย (ร้อยละ 109.25)

3) การพัฒนาผู้แทนเกษตรกร

แผนงานการพัฒนาผู้แทนเกษตรกร เป้าหมาย 1,780 ราย ผลการดำเนินการได้พัฒนาผู้แทนเกษตรกรแล้ว จำนวน 1,790 ราย (ร้อยละ 100.56)

4) การสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

4.1 แผนการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 6,000 ราย ผลการดำเนินการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 6,006 ราย (ร้อยละ 100.10)

4.2 แผนงานโครงการสานฝันยุวเกษตรกรโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 400 โรงเรียน ผลการดำเนินงานได้ จำนวน 405 แห่ง (ร้อยละ 101.25) อบรมยุวเกษตรกร จำนวน 21,020 ราย

5) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน

แผนงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน จำนวน 400 แห่ง ขยายองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน

32,000 ราย ผลการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน จำนวน 400 แห่ง (ร้อยละ 100) เกษตรกรได้รับการขยายองค์ความรู้ จำนวน 32,717 ราย (ร้อยละ 102.24)

6) การพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน

แผนงานการพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 6,200 ราย ผลการดำเนินงาน ได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ โดยผ่านกระบวนการวิสาหกิจชุมชนแล้ว จำนวน 6,377 ราย (ร้อยละ 102.85)

7) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

แผนงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 8 โครงการ 1,428 ราย (อบรบ) ผลงาน จำนวน 1,487 ราย (ร้อยละ 104.13)

4. รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ส.ป.ก. ประจำปีงบประมาณ 2556 เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามมติ ค.ร.ม. ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2556

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ไตรมาส 1 (ต.ค.-ธ.ค. 55)	ไตรมาส 2 (ม.ค.-มี.ค. 56)	ไตรมาส 3 (เม.ย.-มิ.ย. 56)	ไตรมาส 4 (ก.ค.-ก.ย. 56)
รายจ่ายลงทุน				
มติ ครม.	10.00	25.00	50.00	80.00
ผลการเบิกจ่าย	7.49	25.97	51.59	-
รายจ่ายรวมทั้งสิ้น				
มติ ครม.	20.00	44.00	69.00	94.00
ผลการเบิกจ่าย	19.29	42.94	65.16	-

ประเด็นที่น่าสนใจ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินตามแผนงาน ปีงบประมาณ 2556

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.2 ผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ 2556 (สิ้นสุด ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2556)

ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุม ครั้งที่ 3/2555 วันที่ 27 ธันวาคม 2555 อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ 2556 วงเงิน 3,200.00 ล้านบาท ดังนี้

(1) รายจ่ายหมุนเวียน 3,050.00 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 95.31 ของแผนรายจ่าย ประกอบด้วย

1.1) ค่าซื้อที่ดิน จำนวน 2,000.00 ล้านบาท

- โครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค ตามมติ คณะรัฐมนตรี วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2552 (ราคาไม่เกิน 60,000 บาท/ไร่) วงเงิน 345 ล้านบาท

- โครงการแก้ไขปัญหาผู้ไร้ที่ดินทำกิน ประมาณ 30,000 ไร่ วงเงิน 1,655.00 ล้านบาท

1.2) สินเชื่อ จำนวน 1,000.00 ล้านบาท ประกอบด้วย

- สินเชื่อรายบุคคล รายโครงการ และสถาบันเกษตรกร วงเงิน 900.00 ล้านบาท

- โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน วงเงิน 100.00 ล้านบาท

1.3) รายจ่ายหมุนเวียนอื่น วงเงิน 50 ล้านบาท

(2) รายจ่ายขาด 150.00 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.69 ของแผนรายจ่าย

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอรายงานผลการดำเนินงานกองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ 2556 (สิ้นสุด ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2556) ดังนี้

1. สรุปผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2556 ดังต่อไปนี้

1) ด้านรายรับ

ผลการจัดเก็บรายรับตามมาตรา 10(4) ซึ่งประกอบด้วยรายรับจากค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ เงินกู้ (เงินต้น) ดอกเบี้ย และรายรับอื่นๆ รวมเป็นเงิน 774.43 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 67.64 ของแผนรายรับ เมื่อเทียบกับปี 2555 ณ เวลาเดียวกัน จัดเก็บได้น้อยกว่า 99.25 ล้านบาท (ปี 2555 จัดเก็บได้ 873.68 ล้านบาท)

2) ด้านรายจ่าย

2.1 รายจ่ายหมุนเวียน

- การซื้อที่ดิน ผลการจัดซื้อที่ดินตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค และโครงการแก้ไขปัญหาผู้ไร้ที่ดินทำกิน 100.36 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.02 ของแผนงาน เมื่อเทียบกับปี 2555 ณ เวลาเดียวกัน จัดซื้อที่ดินน้อยกว่า 196.01 ล้านบาท (ปี 2555 จัดซื้อที่ดินได้ 296.37 ล้านบาท) เนื่องจากที่ดินที่เสนอขายส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกา กำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยอยู่ในขั้นตอนรอการประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินก่อน จึงจะจัดซื้อที่ดินได้

- การจ่ายสินเชื่อให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ผลการดำเนินงานสามารถเบิกจ่ายสินเชื่อให้เกษตรกร จำนวนเงิน 536.41 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 53.64 ของแผนงาน

เมื่อเทียบกับปี 2555 ณ เวลาเดียวกัน มีการจ่ายสินเชื่อได้มากกว่า 223.65 ล้านบาท (ปี 2555 เบิกจ่ายสินเชื่อ เป็นเงิน 312.76 ล้านบาท)

2.2 รายจ่ายขาด ผลการดำเนินงานมีการอนุมัติให้ใช้จ่าย 24.61 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.41 ของแผนงาน เมื่อเทียบกับปี 2555 ณ เวลาเดียวกัน มีการอนุมัติให้ใช้จ่ายน้อยกว่า จำนวน 8.03 ล้านบาท (ปี 2555 มีการอนุมัติให้ใช้จ่าย จำนวน 32.64 ล้านบาท)

2. ปัญหาอุปสรรค

ตามที่กระทรวงการคลัง ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค 0427/ว 151 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2555 แจ้งให้ทราบมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2555 ที่เห็นชอบมาตรการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินปีงบประมาณ 2556 ตามมติคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณภาครัฐ โดยได้กำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุนของแต่ละหน่วยงาน และเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 94.00 ของวงเงินงบประมาณรายจ่าย ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวรวมถึงทุนหมุนเวียนที่ส่วนราชการต่างๆ รับผิดชอบด้วย โดยกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีรายจ่ายที่เป็นงบลงทุน ได้แก่ ค่าจัดซื้อที่ดิน ที่คณะกรรมการฯ ได้อนุมัติแผนงานไว้เป็นจำนวน 2,000 ล้านบาท ซึ่งจะต้องเบิกจ่ายให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 คิดเป็นวงเงิน 1,600 ล้านบาท ทั้งนี้ ส.ป.ก. เห็นว่าการเบิกจ่ายค่าจัดซื้อที่ดิน ปีงบประมาณ 2556 คงไม่สามารถดำเนินการเบิกจ่ายได้ เนื่องจากที่ดินที่เสนอขายส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกระบวนการในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจะต้องใช้เวลาประมาณ 285 วัน

แต่อย่างไรก็ตาม ส.ป.ก. จะพยายามเร่งรัดการดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ได้รับอนุมัติให้จัดซื้อโดยเร็ว เพื่อจะเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ นอกจากนี้ จะพยายามจัดซื้อที่ดินในเขตพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว เพื่อให้การเบิกจ่ายเงินค่าจัดซื้อที่ดินได้มากที่สุด

ประเด็นที่น่าสนใจ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ 2556 (สิ้นสุด ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2556)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายฉลอง เทพวิทักษ์กิจ) ได้ให้ข้อสังเกตว่า กรณีที่เกษตรกรจ่ายชำระค่าเช่าซื้อที่ดินครบแล้ว แต่ไม่มีกำหนดเวลาที่เกษตรกรจะได้กรรมสิทธิ์ (โฉนด) น่าจะใช้เวลาเป็นตัวกำหนด

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เสนอว่า จะขอรับข้อเสนอของรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาในการออกโฉนดให้กับเกษตรกรที่ชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วน เพื่อดำเนินการต่อไป

มติคณะกรรมการ รับทราบ และให้รับข้อเสนอของรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปดำเนินการ

เรื่องที่ 4.3 ผลการตรวจสอบรายงานการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2554 และ 2553 ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจง ดังนี้

1. ตาม พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

มาตรา 9 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในกระทรวงการคลังประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ตามมาตรา 10 เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

รายได้ที่ ส.ป.ก. ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้นำส่งเข้าบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้กระทำเฉพาะการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ให้กระทรวงการคลังเก็บรักษาเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและเบิกจ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 22 ภายในกำหนด 90 วันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณทุกปีให้รัฐมนตรีประกาศรายงานรับจ่ายเงินของ ส.ป.ก. ในราชกิจจานุเบกษา

รายงานการรับจ่ายเงินตามวรรคหนึ่ง เมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว ให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอรัฐสภาทราบ

2. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีหนังสือ ที่ กษ 1207/8424 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2554 จัดส่งรายงานการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ 2554 สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2554 ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เพื่อดำเนินการตรวจสอบ

3. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้มีหนังสือลับ ที่ ตผ 0030/0685 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2556 แจ้งผลการตรวจสอบรายงานการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2554 และ 2553 ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ แล้วแจ้งให้ สตง. ทราบภายใน 60 วัน ประกอบด้วย

3.1 รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงินสำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2554 และ 2553 ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3.2 ข้อสังเกตจากการตรวจสอบรายงานการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำหรับปีงบประมาณ 2554

ข้อเท็จจริง

สตง. ได้ตรวจสอบรายงานการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2554 และ 2553 ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเสร็จแล้ว ดังนี้

1. สตง. เห็นว่ารายงานการเงินแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2554 และ 2553 ผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่กระทรวงการคลังกำหนด

2. สตง. ขอเสนอข้อสังเกตจากการตรวจสอบพร้อมข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะ
1. การเก็บรักษาเงิน จากการสุ่มตรวจสอบการเก็บรักษาเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดพิจิตร พบว่ามีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 หมวด 7 การเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ ส่วนที่ 3 ข้อ 88,89,90 และ 92 ซึ่งได้รับการชี้แจงว่าเงินดังกล่าวเป็นเงินที่เจ้าหน้าที่การเงินของกองทุนฯ ประจำจังหวัดรับเงิน โดยการออกไปเก็บเงินเพื่อรับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่เป็นเกษตรกรนอกพื้นที่ที่ตั้งของ ส.ป.ก.จังหวัด และเงินที่ได้รับนำฝากธนาคารไม่ทันในวันรับเงิน กอปรกับ ณ สิ้นวันไม่สามารถนำเงินที่เก็บได้ส่งให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินเพื่อเก็บไว้ในตู้নিরภัยของ ส.ป.ก.จังหวัด ตามที่ระเบียบฯ กำหนด เนื่องจาก เจ้าหน้าที่การเงินเดินทางกลับมาถึงสำนักงานที่ตั้งของ ส.ป.ก.จังหวัด เกินเวลาราชการและคณะกรรมการเก็บรักษาเงินได้กลับบ้านแล้ว เจ้าหน้าที่การเงิน จึงต้องเป็นผู้เก็บรักษาเงินที่มีจำนวนสูงไว้เอง ซึ่งก่อให้เกิดความเสี่ยงที่อาจเป็นช่องทางให้มีการนำเงินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบหรืออาจ ทำให้เกิดการทุจริตเสียหายแก่ทางราชการดังที่ได้เคยมีกรณีทุจริตเกิดขึ้นใน ส.ป.ก.จังหวัด	1. ลธก. ควรพิจารณาดำเนินการดังนี้ 1.1 สั่งการให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งรวมถึงปฏิรูปที่ดินจังหวัดต่างๆ ในส่วนภูมิภาคที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมิได้สุ่มตรวจสอบให้ความสำคัญในเรื่องการเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ และกำกับ ดูแลควบคุมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติงานให้ถูกต้องเป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงิน จากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 โดยเคร่งครัด ในกรณีที่จำเป็นก็อาจพิจารณากำหนดมาตรการหรือวิธีการปฏิบัติงานเพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะและสภาพการปฏิบัติงานจริง เช่นการที่เจ้าหน้าที่การเงินต้องออกไปเก็บเงินนอกสถานที่ตั้ง ส.ป.ก.จังหวัด ในบางวันก็อาจต้องปรับกระบวนการ ขั้นตอน วิธีปฏิบัติงานหรือตารางเวลาการปฏิบัติงานที่ช่วยให้สามารถลดจุดอ่อนข้อบกพร่องที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ และเพื่อให้การปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบฯ 1.2 มอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรงในการตรวจสอบ โดยเน้นสอบทานการควบคุมภายในด้านการเก็บรักษาเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดิน

ข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะ
ต่างๆ หลายจังหวัด ข้อเท็จจริงข้างต้นบ่งชี้ว่ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด อาจยังไม่ได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดีเพียงพอในการเก็บรักษาเงินของ ส่วนราชการ	เพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดต่างๆ ในส่วนภูมิภาค
2. ที่ดินรกรการโอนกรรมสิทธิ์ จากการสุ่มตรวจสอบการดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจิตร ที่ให้เกษตรกรเช่าซื้อที่ดินจากกองทุนฯ โดยเกษตรกรได้จัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดิน พร้อมทั้งจ่ายเงินเพื่อชำระค่าเช่าซื้อโดยการผ่อนชำระให้กับกองทุนฯ เป็นงวด ๆ พบว่ามีเกษตรกรในพื้นที่อำเภอทับคล้อ และอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร จำนวน 118 ราย มูลค่าที่ดิน 9,949,060.80 บาท เนื้อที่ 2,803-1-26 ไร่ ได้จัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับกองทุนฯ พร้อมทั้งได้จ่ายเงิน เพื่อผ่อนชำระค่าเช่าซื้อที่ดินให้กับกองทุนฯ ครบถ้วนแล้วเป็นเวลาเกินกว่า 1 ปีถึง 10 ปีขึ้นไป แต่กองทุนฯ ยังมิได้ดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้กับเกษตรกรที่ผ่อนชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้วแต่อย่างใด ซึ่งกระทบต่อสิทธิของเกษตรกรและมีผลให้การแสดงมูลค่าสินทรัพย์ในรายงานการเงินไม่ตรงตามความเป็นจริง ทั้งนี้ผลการสุ่มตรวจ พบว่าเกษตรกรที่ได้จ่ายชำระค่าเช่าซื้อให้กับกองทุนฯ ครบถ้วนแล้ว เกินกว่า 10 ปี จำนวน 32 ราย มูลค่าที่ดิน 2,476,535.76 บาท เนื้อที่ 723-2-51 ไร่ เกษตรกรที่ได้จ่ายชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้ว เกินกว่า 5 ปีขึ้นไปถึง 10 ปี จำนวน 57 ราย มูลค่าที่ดิน 4,821,158.99 บาท เนื้อที่ 1,286-1-28 ไร่ และเกษตรกรที่ได้จ่ายชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้ว เกินกว่า 1 ปีขึ้นไปถึง 5 ปี จำนวน 29 ราย มูลค่าที่ดิน 2,651,366.05 บาท เนื้อที่ 793-1-47 ไร่ รวมทั้งสิ้นมีเกษตรกรที่ได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ดินครบถ้วนแล้ว ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปถึง 10 ปีขึ้นไป จำนวน 118 ราย มูลค่าที่ดิน 9,949,060.80 บาท เนื้อที่ 2,803 ไร่ 1 งาน 26 ตารางวา	2. ลธก. ควรพิจารณาสั่งการให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจิตร และปฏิรูปที่ดินจังหวัดต่างๆ ในส่วนภูมิภาคที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สุ่มตรวจสอบเร่งตรวจสอบข้อมูลและดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้กับเกษตรกรรายที่ผ่อนชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้วโดยเร็ว

3. สดง. ได้มีหนังสือลับที่ ดพ 0030/0687 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2556 แจ้งกระทรวงการคลัง เพื่อรายงานของผู้ตรวจสอบบัญชีและรายงานการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2554 และ 2553 ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พร้อมสำเนาข้อสังเกตจากการตรวจสอบรายงานการเงิน สำหรับปีงบประมาณ 2554 และกรมบัญชีกลาง ได้มีหนังสือลับที่ กค 0427/11648 ลงวันที่ 28 มีนาคม 2556 ขอให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ สดง. และนำรายงานของผู้ตรวจสอบบัญชีพร้อม รายงานการเงิน และข้อสังเกตจากการตรวจสอบพร้อมข้อเสนอแนะคณะกรรมการต่อไป

การดำเนินการของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามข้อสังเกต และข้อเสนอแนะของ สดง. ดังนี้

1. ส.ป.ก. ได้มีบันทึก ที่ กษ 1207/ว 343 ลงวันที่ 27 มีนาคม 2556 แจ้งเตือน ส.ป.ก. จังหวัดทุกจังหวัด ให้เร่งรัดดำเนินการตามข้อสังเกต และข้อเสนอแนะของ สดง. ดังต่อไปนี้

1.1 กำกับ ดูแล ควบคุม กำชับให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบการเบิกจ่ายเงิน จากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 โดยเฉพาะในข้อ 88, 89, 90 และ 92 อย่างเคร่งครัด

1.2 ในกรณีจำเป็น อาจพิจารณากำหนดมาตรการ หรือ วิธีการปฏิบัติงานเพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องลักษณะ และสภาพการปฏิบัติงานจริง เช่น การที่เจ้าหน้าที่การเงินต้องออกไป รับชำระเงินนอกสถานที่ตั้งของ ส.ป.ก. จังหวัด ในบางวันก็อาจต้องปรับกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน หรือตารางเวลาการปฏิบัติงาน ที่ช่วยให้สามารถลดจุดอ่อน ข้อบกพร่องที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงินของส่วนราชการ และเพื่อให้การปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ ทั้งนี้ อาจเร่งรัด ให้เจ้าหน้าที่ที่กลับมาให้ทันเวลาราชการ หรือประสานให้กรมการเก็บรักษาเงินรอเพื่อทำการตรวจสอบ และเก็บรักษาเงินให้ถูกต้องตามระเบียบฯ แต่สำหรับจังหวัดที่มีธนาคารในห้างสรรพสินค้าที่ยังให้บริการ อยู่หลังเวลาเลิกงานก็ควรให้เจ้าหน้าที่เร่งดำเนินการนำส่งเงินให้ทันภายในวันที่รับเงิน

1.3 มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบโดยตรงในการตรวจสอบ โดยเน้นสอบทานการควบคุม ในด้านการชำระเงินจากเกษตรกร การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง

1.4 เร่งตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการชำระค่าเช่าซื้อที่ดิน และดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์ ที่ดินให้กับเกษตรกรรายที่ผ่อนชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้วโดยเร็ว

2. ส.ป.ก. ได้พิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการที่เจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. จังหวัด ต้องรับผิดชอบรับชำระเงินจากเกษตรกร โดยอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงกับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อให้เกษตรกรจ่ายชำระหนี้ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ผ่าน ธ.ก.ส. โดยตรง

3. ส.ป.ก. ได้รายงานผลการดำเนินงานตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของ สตง. พร้อมทั้งได้แจ้งให้ สตง. ทราบแล้ว ตามหนังสือที่ กษ 1207/3806 ลงวันที่ 29 เมษายน 2556

ประเด็นที่น่าเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการตรวจสอบรายงานการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2554 และ 2553 ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของ สตง.

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.4 การประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี 2555

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้เข้าสู่ระบบประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกรมบัญชีกลาง โดยได้มีการประเมินผลการดำเนินงาน จากคณะกรรมการจัดทำบันทึกข้อตกลงและประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ตั้งแต่ปีบัญชี 2548 เป็นต้นมา นั้น

สำหรับปีบัญชี 2555 กรมบัญชีกลาง ได้แจ้งผลการประเมินผลการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี 2555 ระหว่างกระทรวงการคลัง กับกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการจัดทำบันทึกข้อตกลงฯ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ผลการดำเนินงานสำหรับระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2554 – 30 กันยายน 2555 ภาพรวมระดับคะแนนเท่ากับ 3.7349 อยู่ในเกณฑ์ดี (ระดับคะแนนมากกว่า 3) และดีกว่าผลการดำเนินงานภาพรวม ประจำปีบัญชี 2554 ซึ่งอยู่ในระดับคะแนน เท่ากับ 2.9210

ประเด็นที่น่าเสนอ

เพื่อโปรดทราบการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี 2555

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.5 ผลความก้าวหน้าในการจัดหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2552 เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค เห็นชอบในหลักการแก้ไขปัญหาดินทำกินของเกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมายให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 โดยการจัดซื้อที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาดิน

ทำกินของเกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค จำนวน 1,889 รายๆ ละไม่เกิน 15 ไร่ รวม 28,335 ไร่ ราคาไม่เกิน ไร่ละ 60,000 บาท รวมเป็นเงิน 1,700,100,000 บาท เพื่อนำมาจัดให้เกษตรกรเช่าซื้อกำหนดระยะเวลาตามสัญญา 25 ปี โดยปลอดดอกเบี้ยในระยะเวลา 5 ปีแรก เริ่มชำระหนี้ ในปีที่ 6-25 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ของราคาที่ดินที่จัดซื้อ และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ในการประชุมครั้งที่ 4/2552 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2552 มีมติอนุมัติแผนงานและงบประมาณการจัดซื้อที่ดินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค ตามกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับในปีงบประมาณ 2553 จำนวน 1,110 ราย ไร่ละไม่เกิน 15 ไร่ เนื้อที่ 16,670 ไร่ ราคาไม่เกินไร่ละ 60,000 บาท ในวงเงินจำนวน 1,000 ล้านบาท

ความก้าวหน้าในการดำเนินการ

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดหาที่ดินและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค ใน 24 จังหวัด สรุปความก้าวหน้าในการดำเนินการ จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2556 ดังนี้

1. รับคำเสนอขายที่ดิน จำนวน 22 จังหวัด เนื้อที่ 37,162-0-02 ไร่
2. เกษตรกรตามมติ ครม. จำนวน 1,889 ราย ปรากฏผลดังนี้
 - 2.1 รายชื่อเกษตรกรเข้าตัดต้อออก จำนวน 11 ราย
 - 2.2 เสียชีวิตแล้ว จำนวน 38 ราย
 - 2.3 ยังไม่มาแสดงตนต่อเจ้าหน้าที่ จำนวน 111 ราย
 - 2.4 สละสิทธิ จำนวน 150 ราย
 - 2.5 คุณสมบัติไม่ครบ จำนวน 80 ราย
 - 2.6 มีคุณสมบัติครบ จำนวน 1,499 ราย

3. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) เห็นชอบแผนการจัดซื้อที่ดินซึ่งเป็นการตกลงซื้อขายที่ดินกับเจ้าของที่ดินแล้ว จำนวน 18 จังหวัด เนื้อที่ประมาณ 15,850-3-64 ไร่ จัดให้เกษตรกร จำนวน 1,073 ราย รวมค่าที่ดิน 824,050,637.26 บาท แบ่งออกเป็น

3.1 ที่ดินที่ได้รับความเห็นชอบจาก คปจ. แล้ว ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 18 จังหวัด เนื้อที่ 14,334-3-01 ไร่ จัดให้เกษตรกร จำนวน 967 ราย

3.2 ที่ดินที่ได้รับความเห็นชอบจาก คปจ. แล้ว ตั้งอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินรอบประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 3 จังหวัด เนื้อที่ 1,516-0-15.2 ไร่ จัดให้เกษตรกร จำนวน 106 ราย

4. จัดซื้อที่ดินเพื่อจัดให้เกษตรกรแล้ว จำนวน 18 จังหวัด เนื้อที่ 14,277-0-63 ไร่ จำนวนเงิน 734,167,907.70 บาท จัดให้เกษตรกร จำนวน 964 ราย

5. จัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับเกษตรกรแล้ว จำนวน 17 จังหวัด เนื้อที่ 8,448-3-52 ไร่ จำนวนเงิน 439,365,452.61 บาท จัดให้เกษตรกร จำนวน 609 ราย

6. ส.ป.ก. ได้จัดทำแผนพัฒนาพื้นที่การเกษตรในแปลงที่ดินที่ได้จัดซื้อแล้วร่วมกับตัวแทนสมาชิกเกษตรกรในพื้นที่ต่าง ๆ โดยใช้งบประมาณของ ส.ป.ก. ดำเนินการในปีงบประมาณ 2555 ปรากฏผลดังนี้

6.1 จังหวัดบุรีรัมย์ ขุดเจาะบ่อบาดาลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 นิ้ว ความลึก 60 เมตร จำนวน 3 บ่อ งบประมาณ 339,000 บาท (งานจ้างเหมา) ดำเนินการเสร็จแล้วและขุดสระเก็บน้ำขนาด 1,260 ลบ.ม. จำนวน 6 สระ งบประมาณ 181,200 บาท รวมงบประมาณ 520,200 บาท (งานจ้างเหมา) ดำเนินการเสร็จแล้ว

6.2 จังหวัดเพชรบุรี ขุดสระเก็บน้ำขนาด 7,890 ลบ.ม. จำนวน 1 สระ งบประมาณ 162,900 บาท และขนาด 27,770 ลบ.ม. จำนวน 2 สระ งบประมาณ 1,064,600 บาท รวมงบประมาณ 1,227,500 บาท (ส.ป.ก.ดำเนินการเอง) ดำเนินการเสร็จแล้ว

6.3 จังหวัดสุรินทร์ ขุดสระเก็บน้ำขนาด 2,500 ลบ.ม. จำนวน 34 สระ งบประมาณ 1,480,250 บาท (ส.ป.ก.ดำเนินการเอง) ดำเนินการเสร็จแล้ว

6.4 จังหวัดหนองคาย ขุดสระเก็บน้ำขนาด 2,500 ลบ.ม. จำนวน 32 สระ งบประมาณ 542,700 บาท (ส.ป.ก.ดำเนินการเอง) ดำเนินการเสร็จแล้ว

6.5 จังหวัดลพบุรี ขุดสระเก็บน้ำขนาด 27,770 ลบ.ม. จำนวน 1 สระ งบประมาณ 532,300 บาท (ส.ป.ก.ดำเนินการเอง) ดำเนินการเสร็จแล้ว

6.6 จังหวัดขอนแก่น ขุดสระเก็บน้ำขนาด 2,500 ลบ.ม. จำนวน 3 สระ งบประมาณ 130,525 บาท (ส.ป.ก.ดำเนินการเอง) ดำเนินการเสร็จแล้ว

รวมงบประมาณดำเนินการทั้งสิ้น 4,433,475 บาท

ประเด็นนำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลความก้าวหน้าในการจัดหาที่ดินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.6 ผลก้าวหน้าการจัดซื้อที่ดินเอกชนและการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ตามที่ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามนโยบายการจัดที่ดินเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค และการช่วยเหลือผู้ยากไร้ที่ขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. (โครงการผู้ไร้ที่ดินทำกิน) ส.ป.ก. จึงขอรายงานความก้าวหน้าผลการจัดซื้อที่ดินและการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. ความก้าวหน้าผลการจัดซื้อที่ดินเอกชน

1.1 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ 3/2554 เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2554 อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ 2555 วงเงิน 1,980 ล้านบาท โดยเป็นค่าซื้อที่ดิน ตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค ตามมติคณะรัฐมนตรี (ค.ร.ม.) วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2552 (ราคาไม่เกิน 60,000 บาท) โครงการเกษตรกรรุ่นใหม่และโครงการแก้ไขปัญหาผู้ไร้ที่ดินทำกินที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) รวม 1,000 ล้านบาท ซึ่ง ส.ป.ก.พิจารณากำหนดแผนการจัดซื้อที่ดินเอกชน ปีงบประมาณ 2555

1.2 คปก. ในการประชุมครั้งที่ 3/2555 เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2555 อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ 2556 วงเงิน 3,200 ล้านบาท โดยเป็นค่าซื้อที่ดิน จำนวน 2,000 ล้านบาท ตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค ตามมติ ครม. วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2552 (ราคาไม่เกิน 60,000 บาท) ประมาณ 6,000 ไร่ วงเงิน 345 ล้านบาท และโครงการแก้ไขปัญหาผู้ไร้ที่ดินทำกิน ประมาณ 30,000 ไร่ วงเงิน 1,655 ล้านบาท ซึ่ง ส.ป.ก.พิจารณา กำหนดแผนการจัดซื้อที่ดินเอกชน ปีงบประมาณ 2556 รวม 71 จังหวัด เนื้อที่ 36,000 ไร่

1.3 ส.ป.ก. มีคำสั่ง ที่ 510/2555 ลง ณ วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานการจัดซื้อที่ดิน

1.4 คปก. ในการประชุมครั้งที่ 1/2556 วันที่ 1 มีนาคม 2556 ที่ประชุมมีมติอนุมัติหลักการ ให้ใช้ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ในการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และอนุมัติ มอบอำนาจการอนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดิน ดังนี้

(1) มอบอำนาจการอนุมัติให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) กรณีซื้อที่ดิน ไม่เกินราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ในกรณีที่ต้องจัดซื้อที่ดินที่มีราคาเกินกว่าราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ให้ คปจ.พิจารณาอนุมัติ แต่ราคาที่ดินจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

(2) กรณีที่ดินที่มีการเสนอขายสูงกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ แต่ คปจ.เห็นว่าจะต้องจัดซื้อที่ดิน ให้แสดงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องจัดซื้อที่ดิน และให้นำเสนอ คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) เป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

ข้อเท็จจริง

1. ปีงบประมาณ 2555

1.1 อกก.คง.ในการประชุมครั้งที่ 2/2555 เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2555 และครั้งที่ 3/2555 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2555 มีมติดังนี้

(1) อนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินในท้องที่อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 8 แปลง เนื้อที่ประมาณ 144-2-07 ไร่ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 8,671,050 บาท (แปดล้านหกแสนเจ็ดหมื่นหนึ่งพันห้าสิบบาทถ้วน)

(2) อนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินในท้องที่อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ซึ่งตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 35-2-94 ไร่ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,965,425 บาท (หนึ่งล้านเก้าแสนหกหมื่นห้าพันสี่ร้อยยี่สิบบาทถ้วน)

(3) เห็นชอบและอนุมัติในหลักการวงเงินการจัดซื้อที่ดินในท้องที่อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง จำนวน 77 แปลง เนื้อที่ประมาณ 621-1-84 ไร่ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 79,546,880 บาท (เจ็ดสิบล้านเก้าหมื่นห้าพันแปดร้อยแปดสิบบาทถ้วน)

1.2 ผลการดำเนินงาน

แผนการจัดซื้อที่ดิน		อกก.ค.ง. อนุมัติ			คปก. อนุมัติ	จัดซื้อตามผลการรังวัด		หมายเหตุ
จังหวัด	เนื้อที่ (ไร่)	ครั้งที่/วันที่	เนื้อที่ (ไร่)	วงเงิน (บาท)	ครั้งที่/วันที่	เนื้อที่ (ไร่)	วงเงิน (บาท)	
ปราจีนบุรี	250	2/55 วันที่ 11 ก.ย. 55 3/55 วันที่ 24 ธ.ค. 55	144-2-07	8,671,050	-	137-0-55	8,228,250	
พิจิตร	250	2/55 วันที่ 11 ก.ย. 55	35-2-94	1,965,425	-	5-3-80	327,250	
ลพบุรี (อ่างทอง)	250	2/55 วันที่ 11 ก.ย. 55	621-1-84	79,546,880	3/55 วันที่ 24 ธ.ค. 55	-	-	อยู่ระหว่าง ขั้นตอน การประกาศ ให้เป็นเขต ปฏิรูปที่ดิน

2. ปีงบประมาณ 2556

2.1 ออกก.ค.ง.ในการประชุมครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2556 มีมติดังนี้

(1) อนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดินเอกชนในท้องที่อำเภอเดชอุดม อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 11 แปลง เนื้อที่ประมาณ 185-1-68 ไร่ วงเงินจัดซื้อทั้งสิ้น 10,767,990 บาท (สิบล้านเจ็ดแสนหกหมื่นหนึ่งพันเก้าร้อยเก้าสิบบาทถ้วน)

(2) เห็นชอบและอนุมัติหลักการวงเงินการจัดซื้อที่ดินเอกชนในท้องที่อำเภอจุน จังหวัดพะเยา จำนวน 55 แปลง เนื้อที่ประมาณ 414-1-21 ไร่ วงเงินจัดซื้อทั้งสิ้น 35,078,745 บาท (สามสิบล้านห้าหมื่นแปดพันเจ็ดร้อยสี่สิบบาทถ้วน)

(3) เห็นชอบและอนุมัติหลักการวงเงินการจัดซื้อที่ดิน ในท้องที่อำเภอโพธิ์ทอง อำเภอป่าโมก อำเภอกวิเศษชัยชาญ และอำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง จำนวน 98 แปลง เนื้อที่ประมาณ 786-0-03.60 ไร่ วงเงินจัดซื้อทั้งสิ้น 105,851,362 บาท

2.2 ออกก.ค.ง.ในการประชุมครั้งที่ 2/2556 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2556 มีมติอนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดินในท้องที่ตำบลวังตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 18 แปลง เนื้อที่ประมาณ 550-0-96 ไร่ วงเงินจัดซื้อทั้งสิ้น 42,643,600 บาท (สี่สิบสองล้านหกแสนสี่หมื่นสามพันหกกร้อย บาทถ้วน)

2.3 ผลการดำเนินงาน

แผนการจัดซื้อที่ดิน		ออกก.ค.ง. อนุมัติ			คปก. อนุมัติ	จัดซื้อตามผลการรังวัด		หมายเหตุ
จังหวัด	เนื้อที่ (ไร่)	ครั้งที่/วันที่	เนื้อที่ (ไร่)	วงเงิน (บาท)	ครั้งที่/วันที่	เนื้อที่ (ไร่)	วงเงิน (บาท)	
อุบลราชธานี	700	1/56 วันที่ 31 ม.ค. 56	185-1-68	10,767,990	-	-	-	อยู่ระหว่างการจัดซื้อ
พะเยา	500	1/56 วันที่ 31 ม.ค. 56	414-1-21	35,078,745	1/56 วันที่ 1 มี.ค. 56	-	-	อยู่ระหว่างขั้นตอนการประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
ลพบุรี (อ่างทอง)	1,164	1/56 วันที่ 31 ม.ค. 56	786-0-03.60	105,851,362	1/56 วันที่ 1 มี.ค. 56	-	-	อยู่ระหว่างขั้นตอนการประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
ปราจีนบุรี	335	2/56 วันที่ 25 มิ.ย. 56	550-0-96	42,643,600	-	-	-	อยู่ระหว่างการจัดซื้อ

2.4 เนื่องจากมติ คปก. ครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2556 อนุมัติหลักการให้ใช้ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ในการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และอนุมัติมอบอำนาจการอนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดินให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) โดยให้มีอำนาจอนุมัติไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ส่วนที่เกินกว่านี้ให้ ออกก.ค.ง. เป็นผู้พิจารณาอนุมัติ ซึ่งส่วนที่อยู่ในพิจารณาอนุมัติของ คปจ. มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

แผนการจัดซื้อที่ดิน		คปจ. อนุมัติ			คปก. อนุมัติ	จัดซื้อตามผลการรังวัด		หมายเหตุ
จังหวัด	เนื้อที่ (ไร่)	ครั้งที่/วันที่	เนื้อที่ (ไร่)	วงเงิน (บาท)	ครั้งที่/วันที่	เนื้อที่ (ไร่)	วงเงิน (บาท)	
แม่ฮ่องสอน	200	2/56 วันที่ 27 พ.ค. 56	20-2-70	2,413,250	-	-	-	อยู่ระหว่างการส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

2. การประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินเอกชน โดยคณะกรรมการ ได้อนุมัติให้ ส.ป.ก. จัดซื้อที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 2 โครงการ คือ

1. การจัดซื้อที่ดินตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน 4 ภาค ส.ป.ก. ได้เริ่มเสนอร่างพระราชกฤษฎีกา เมื่อปี 2553 รวมเนื้อที่ 7,695 ไร่ ดังนี้

1.1 ที่ดินที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว จำนวน 7 ฉบับ 6 จังหวัด รวมเนื้อที่ 4,927 ไร่ ดังนี้

1.1.1 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2554 จำนวน 3 ฉบับ เนื้อที่ 3,752 ไร่

- อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น เนื้อที่ 78 ไร่
- อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ เนื้อที่ 3,567 ไร่
- อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ เนื้อที่ 107 ไร่

1.1.2 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 31 ธันวาคม 2554 จำนวน 4 ฉบับ เนื้อที่ 1,175 ไร่

- อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เนื้อที่ 449 ไร่
- อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เนื้อที่ 149 ไร่
- อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เนื้อที่ 50 ไร่
- อำเภอวัฒนานคร อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เนื้อที่ 527 ไร่

1.2 ที่ดินที่อยู่ระหว่างดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 5 ฉบับ 3 จังหวัด เนื้อที่ 2,768 ไร่ ดังนี้

1.2.1 พูลเกล้าฯ ถวายเพื่อประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย จำนวน 1 ฉบับ

- อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เนื้อที่ 92 ไร่

1.2.2 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเสร็จแล้วอยู่ระหว่างเสนอ ครม. เห็นชอบ จำนวน 3 ฉบับ เนื้อที่ 432 ไร่

- อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เนื้อที่ 78 ไร่
- อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี เนื้อที่ 258 ไร่
- อำเภอโพธิ์พิสัย และอำเภอเผ่าไร่ จังหวัดหนองคาย เนื้อที่ 106 ไร่

1.2.3 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเสร็จแล้วอยู่ระหว่าง ส.ป.ก. แก้ไขแผนที่แนบท้ายร่างพระราชกฤษฎีกา จำนวน 1 ฉบับ เนื้อที่ 2,234 ไร่

- อำเภอบ้านหมี่ อำเภอหนองม่วง และอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

2. การจัดซื้อที่ดินให้ผู้ไร้ที่ดินทำกินที่ขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. (โครงการผู้ไร้ที่ดินทำกิน) ซึ่งได้เริ่มเสนอร่างพระราชกฤษฎีกา เมื่อปี 2556 อยู่ระหว่างดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 3 ฉบับ 2 จังหวัด รวมเนื้อที่ 1,821 ไร่ ดังนี้

2.1 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว อยู่ระหว่าง ส.ป.ก. แก้ไขแผนที่แนบท้ายร่างพระราชกฤษฎีกา จำนวน 1 ฉบับ

- อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดลำปาง เนื้อที่ 621 ไร่

2.2 คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา จำนวน 1 ฉบับ

- อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดลำปาง เนื้อที่ 414 ไร่

2.3 เสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการ จำนวน 1 ฉบับ

- อำเภอโพธิ์ทอง อำเภอไชโย อำเภอวิเศษชัยชาญ และอำเภอบ้านแพรก จังหวัดอ่างทอง เนื้อที่ 786 ไร่

สรุปรวมพื้นที่ 2 โครงการ คณะกรรมการฯ อนุมัติให้จัดซื้อที่ดินที่อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน รวมเนื้อที่ 9,516 ไร่ ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตแล้ว รวมเนื้อที่ 4,927 ไร่ และอยู่ระหว่างดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน รวมเนื้อที่ประมาณ 4,589 ไร่

ประเด็นที่น่าสนใจ

เพื่อโปรดทราบผลการจัดซื้อที่ดินเอกชนและการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ

เรื่องที่ 5.1 การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน

1. ผู้แทนเกษตรกร (นายเอกวิทย์ สายแก้วเทศ) ได้สอบถามความก้าวหน้าเรื่องการพัฒนาสิทธิให้เกษตรกรได้เช่าซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของรัฐ ตาม พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ มาตรา 39 ซึ่งสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ได้ศึกษาและวิจัยเรียบร้อยแล้ว

ฝ่ายเลขานุการฯ ขอรับไปติดตามแล้วจะรายงานให้ทราบในโอกาสต่อไป

2. ผู้แทนเกษตรกร (นายปณิธาน ตั้งพิทักษ์) ได้สอบถามความก้าวหน้ากรณีเกษตรกรไม่ประสงค์จะเป็นเกษตรกร และจะขอสิทธิในที่ดินที่ได้รับคืนที่ดินให้ ส.ป.ก. เกษตรกรจะได้รับค่าตอบแทนอย่างไร

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ขณะนี้ ส.ป.ก. ได้มอบให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศึกษาการประเมินมูลค่าที่ดิน ซึ่งจะเร่งรัดให้เสร็จ เพื่อนำเสนอคณะอนุกรรมการฯ และนำเสนอคณะกรรมการฯ ต่อไป ทั้งนี้ ในเบื้องต้นเห็นว่า ที่ดิน ส.ป.ก. มีมูลค่าที่จะกำหนดค่าชดเชยได้ โดยอิงราคาประเมินของ

กรมธนารักษ์ แต่ไม่สามารถนำไปใช้ได้ทั่วประเทศ เนื่องจากพื้นที่มีความแตกต่างกัน จึงต้องคิดมูลค่าตามสัดส่วน ขณะนี้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดส่งทีมงานลงในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดต่าง ๆ เพื่อศึกษารายละเอียด คาดว่าจะเสร็จในเร็ว ๆ นี้ และจะนำเสนอคณะกรรมการต่อไป

เลิกประชุมเวลา 15.35 น.

(นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นางสาววิไลลักษณ์ เพชรล้อม)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายศรีโรจน์ จิรวัฒน์จรรยา)

นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นางสาววิไลวรรณ เกตุแก้ว)

นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม